

Déli Hírlap

A bányási magyarság napilapja, mely a kora reggeli órákban jelenik meg a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével
Dr. VUCHETICH ENDRE
vezetésével.

Szerkesztőség és kiadóhivatalok
TIMIȘOARA
1, Brătianu-tér 3.

A Timis-Torontali törvényes időségi lapok nyilvántartásában történet bejegyzés száma: 83 (Dok. No. 934/1938.) Telefon: 28-10.
Dr. VARNAY ELEMÉR
felelős szerkesztő.

És a nyugdíjasok?

Uralkodóink trónralépésének tizedik évfordulóján királyi ajándékban részesültek az állam munkásai. A törvényhozás egyesített bizottságai letárgyalták a köztisztviselők fizetésrendezésének törvényjavaslatát, amely régi aránytalanságokat szüntet meg és régi sérelmeknek vet véget. Az életbelépő új törvény a köztisztviselők szolgálatáról alkotott új felfogást és az összes fizetések összhangba hozatalát jelenti, így természetes, hogy általános öröm fakad intézkedései nyomán. A fizetések harmonizálása ugyan három és fél milliárd leijbe kerül az államnak, de viszont megszűnnek azok a kaotikus állapotok, amelyek ezen a téren uralkodtak. Az új rendszer az eddigi hétszázhetvenhárom különböző fizetési típus helyett összesen ötvenkét fizetési kategóriát vezet be, harmincnyolcat a tisztviselők, tizennégyet a segédszemélyzet csoportjában.

Tisztázza a képet az is, hogy a tisztviselőket négy nagy csoportba osztották, még pedig képzettségük és az általuk végzett munka magasabb, vagy alacsonyabb értéke szerint. Első csoportba tartoznak az egyetemi végzettséggel rendelkezők, másodikba az érettségizettek, harmadikba, akik alsóbb iskolákat végeztek és speciális kurzusokat, végül a negyedik csoportba tartozik a szolgálati csoport. Nagyon helyes ez így, mert a szellemiség alapján kell, hogy felépüljön az állami munka hierarchiája; nagyon helyes, hogy azok, akiknek felkészültsége egyenlő értékű, azonos csoportba tartozzanak. Helyes, hogy az állam most már aránylagosan értékeli és fizeti alkalmazottai munkáját, amelyet azok bizonyára megfelelő iparkodással és kötelességtudással igyekeznek majd viszonzni. Végül helyes és igazságos, hogy az állam alkalmazottai ezennél olyan fizetést kapnak, amely megélhetésüket biztosítja a legkisebb fizetés, amellyel a hivatalnok pályáját megkezdi, négyezer leinél kevesebb nem lehet.

Más körülmények között is, de különösen a mai nagy drágaságban, feltétlenül szükséges ez a létminimum, mely egyúttal a tisztességnek és megbízhatóságnak is záloga. A tisztviselők fizetésének egységesítését megvalósító törvény tekinthető is. Míg azonban örömmel üdvözöljük a hátrébbi megoldást, önkéntelenül egy kérdés tolu ajkunkra. Mi lesz a nyugdíjasokkal? Mi lesz azokkal a derék tisztviselőkkel, akik az állam számára végzett lankadatlan munkában töltötték egy egész életet és most öreg napjaikra mondhatatlan gondok és nélkülözések középette élnek? Volt egy törvényjavaslat, amely a nyugdíjasok fizetésrendezését is meg akarta oldani. Ez a javaslat azonban nem került tárgyalásra. Így a nyugdíjasok fizetésrendezésére vonatkozó megoldások még mindig a bizonytalan ködös jövőben lebegnek. Pedig sehol sem találunk nagyobb aránytalanságokat, mint ezen a téren. Szinte szerencsejáték jellegével bír, hogy kinek mennyi a nyugdíja. Ugyanolyan hatáskört betöltött tisztviselők nyugdíja merőben különböző az időpont szerint, amikor búcsút mondtak a szolgálatnak.

Gyakori a jelenség, hogy egy szerencsésebb időben nyugdíjazott szolgának nagyobb a nyugdíja, mint egy egyetemi képzettséggel rendelkező tisztviselőnek. A nyugdíj összege is gyakran megdöbbentően csekély. Semmiképpen sem ellenértéke az egész élet munkájának. Sőt vannak nyugdíjak, amelyek alig tesznek ki néhány száz leít havonta. Most a tisztviselők fizetésének egységesítéséről szóló törvénnyel szemben különösen kirívó ez az ellentét. Mikor a méltányosság szelleme lett urakodóvá az egész vonalon, végtelenül fájdalmas és lesújtó volna, hogy éppen a

derék kiszolgált tisztviselők legyenek annak áldásaiból kirekesztve.

Az új törvény szerint már első naptól kezdve legalább négyezer lei jár a belépő tisztviselőnek. Hát lehetséges ezután, hogy mikroszkópi-kus nyugdíjakon tengessék öreg napjaikat azok, akik hosszú évek során valósággal agyonkoptatták a hivatal lépcsőit? Nem, ezt nem engedheti

meg az igazság szelleme. De kötelezőleg parancsolja az egyszerű humanitás is, hogy ne veszzenek el ezek az emberek és családjaik a mekközött gondjaiban, ebben a mérhetetlen drágaságban. A nyugdíjasokra is sürgősen alkalmazni kell az új törvényt, mert nagyon is megérdemlik ezt ők, akik egész életükön át hűségesen és szakadatlanul dolgoztak az államnak. (F.)

Elindult a francia küldöttség, hogy átvegye a német békefeltételeket

A német és olasz sajtó szerint a feltételek súlyosak, de nem elfogadhatatlanok. — Amíg a francia kormány nem nyilatkozik a követelések teljesítéséről, a harc tovább folyik. — Anglia nem szólhat bele Európa új rendjének kialakításába

Semmi sem tartóztathatja fel a francia hadsereg katasztrófáját

A Radar hirszolgálati ügynökség jelentései

Bordeauxból jelentik: A Havas ügynökség közli, hogy szerda délelőtt a francia államtanács Leb-run elnökletével ülést tartott, amelyen tudomásul vette a német kormány közlését, amelynek értelmében

a német kormány hajlandó a francia kormány tudomására hozni az ellenségeskedések megszüntetésének feltételeit.

Ezt a közlést a spanyol követ nyújtotta át a francia kormánynak. Amikor a német kormány a tárgyalással megbízottak neveit közli, a francia kormány haladéktalanul elindítja megbízottjait a tanácskozások felvételére. Az államtanács ezután ki is jelölte a megbízottait.

A Stefani ügynökség közlése szerint a francia küldöttség már útnak indult, hogy a német küldöttekkel megtárgyalja a fegyverszüneti feltételeket. Római körökben hangoztatják, hogy

a hadműveletek tovább folynak mindaddig, amíg a fegyverszüneti feltételeket a francia kormány el nem fogadja.

Római politikai körökben valótlannak mondják azokat a híreket, mintha Monsignore Valerio Veleri franciaországi apostoli nuncius békeközvetítő szerepre vállalkozott volna Franciaország és Olaszország között.

Teljes fegyverletétel

A Havas ügynökség közli: A német kormány közleménye nem tartalmazza a fegyverszünetre vonatkozó feltételeket. A fegyvert csak a feltételekben való megegyezés, illetve a meghatalmazottak megbeszélése után teszik le. A francia kormány azonnal intézkedett a meghatalmazottak kijelöléséről, függetlenül a német feltételektől és az ellenségeskedések befejezésétől.

Még napok telhetnek el azonban az ellenségeskedések beszüntetéséig.

A német csapatok délkeleti előnyomulása arra mutat, hogy az olasz haderőkkel akarnak egyesülni. Ez még a fegyverszünet megkötése előtt meg fog történni. Eddig még nem ismeretes az olasz válasz a két nap előtt átnyújtott francia jegyzékre.

Londonból jelentik: A Havas ügynökség az Egyesült Államokon keresztül Németországból érkezett jelentés alapján közli, hogy német politikai körökben kijelentették, miszerint a német birodalmi kormány Franciaország teljes kapitulációja nélkül nem foglalkozik fegyverszüneti tervekkel.

Egy másik és ugyancsak Amerikán keresztül érkezett ellenőrizhetetlen hír szerint a Német Birodalom nem hajlandó külön békét kötni Franciaországgal.

A HAJÓHAD ÉS A LÉGI FLOTTA ATADASA.
Rómából jelentik: A Stefani ügynökségnek jelentik Baseltől: A francia katonai körök azt hiszik,

hogy a németek egyik békefeltétele a francia hajóhad, a légiere és a francia katonai felszerelések azonnali kiszolgáltatása lesz, mint ahogyan azt 1918-ban Franciaország részéről éppen Weygand tábornok követelte. Emellett lehetséges, hogy a németek Franciaország egyes üvezetét megszállják és megszállva is tartják egészen a háború végéig.

Hír szerint a győzők teljes megadást követelnek, hogy hozzájáruljanak a fegyverszünethez és a békefeltételeket nagy vonalakban közölték is már a válaszigyegyzékben

NÉMETORSZÁG ELSZASZT IS VISSZAKÖVETELI.

Washingtonból jelentik: Early, a köztársasági elnök titkára teljesen valótlannak minősítette azokat az olasz forrásból származó híreket, amelyek szerint az angol kormány Rooseveltot kérte volna fel a Németország és Franciaország közötti közvetítésre, hogy Franciaország elfogadhassa a békefeltételeket.

A belgrádi Politika értesülése szerint Németország visszaköveteli Franciaországtól EL-szász-Lotharingiát Belforttal együtt, amely a világháború előtt nem tartozott Németországhoz. Német vélemény szerint azonban, akinek a kezén van Belfort, az uralkodik az egész német-francia határ felett.

Római lap jelentése szerint Németország igényt tart a francia jegybank aranykészletére

A Stefani ügynökség jelenti: Rómában feszült érdeklődéssel várják azokat a feltételeket, amelyeket Hitler és Mussolini Münchenben megállapítottak. Ezekről a feltételekről ebben a percben pontos értesülések még nincsenek, de érdekes és megbízhatónak látszó jelentést küldött a tárgyalásokkal kapcsolatban lapjának a Popolo di Roma müncheni külön tudósítója. Jó forrásból származó értesülések szerint a katonai biztonsági intézkedések mellett, amelyek az olasz és német haderő között bizonyos területi felosztást vonnak maguk után, a feltételek másik része annak megakadályozására fog szolgálni, hogy Franciaország továbbra is gazdasági támogatást nyújthasson Angliának. Ebből a célból valószínűleg a következő feltételeket állapították meg:

1. Franciaország átadja a tengelyhatalmaknak aranykészletét és külföldi hiteleit.
2. Franciaország átadja a tengelyhatalmaknak mindazon országok aranykészletét és külföldi hiteleit, amelyek Németországgal háborúban állottak, valamint Németország megszállta őket. Ebben a tekintetben Lengyelországról, Norvégiáról, Dániáról, Hollandiáról és Belgiumról van szó.
3. A háború folytatásához szükséges összes nyersanyagok átadandók. Ezek kőolaj, réz, molibden és mangán.

„Mi nem felejtünk...“

Berlinből jelentik: A német sajtó tág teret szentel a müncheni találkozóknak és a német haderő legújabb sikereinek. A lapok hangsúlyozzák, hogy eddig nem következett be sem a hadsereg kapitulációja, sem a fegyverszünet, így a harcot tovább folytatják, hogy ezáltal a német birodalmat biztosítsák minden esetleges meglepetéstől. A sajtó megállapítja, hogy az általános üldözés nyomása következtében a francia hadsereg felbomlása gyorsan halad előre. A Berliner Börsenzeitung hevesen kikel azok ellen a francia és franciabarát lapok ellen, amelyek Németország nagylelkűségére hivatkoznak.

— Mi nem felejtünk, mert tudjuk, hogy azok a szemek, amelyek ma sirnak, a campiagnei fegyverszünet idején nevettek. Nevettek akkor, amikor száz és száz német gyermek és asszony éhhalállal pusztult el s a német becsületet lábbal tiporták. Itt az ideje, hogy felemlítsük ezt a bánásmódot, amelyben 1918. októberében Németországot részesítették. Az Egyesült Államokhoz intézett fegyverszüneti kérésre öt napot kellett várni, míg válasz jött. Öt héten keresztül a szövetségesek a legnevesebb ürügekkel késleltették a fegyverszünet megkötését. A gazdasági zárlatot fenntartották, a foglyokat nem engedték szabadon s több éven át tusként valósgos rabszolgaéletet éltek. Mindent elkövettek, hogy Németország erejét teljesen megtörjék és kiszolgáltatassák a győzők önkényének. Nagylelkűség? Kegyelem? Vajjon alkalmazta-e ezeket Franciaország Németországgal szemben, az a Franciaország, amelynek politikája három százezer kereszttől a gyűlölettel és önzéstől volt átítatva? Németország hét éven keresztül nyitva hagyta a kaput a tárgyalásra, ma azonban már minden késő. Franciaország visszautasította, hogy békeidőben együttműködjék a boldogabb európai rend visszaállításán, most pedig akarva, nem akarva, el kell fogadnia, hogy az építőerők ezt nélküle is megtegyék. Nem az érzelmek és nem a hosszavágy fogja befolyásolni a határozatot, hanem a jó érzés szilárd elvei. A franciák és francia-barátok tehát nyugodtak lehetnek, nem kell félniük a francia recept alkalmazásától akkor, amikor a felelősség tudata és megingathatatlan akarat veti meg az új Európa alapját.

NYILT HELYSÉGEKNEK JELENTIK KI A FRANCIA VÁROSOKAT.

Londonból jelentik: A francia kormány rádión elrendelte, hogy

4. Biztosíték arra, hogy Franciaországban azonnal megindul az ipari termelés és a munkások visszatérnek a franciák által kiűrtetett vidékek gyáraiba.

5. Biztosíték arra, hogy Franciaország egész gazdasági, ipari, pénzügyi és kereskedelmi rendszerével alkalmazkodni fog az angol ellenes blokádhöz mindaddig, amíg Nagy-Britannia ellen a háború tovább folyik.

A lap Genfen át érkezett jelentése szerint a tengelyhatalmak a Franciaországgal való különbekerítésük után biztosítani akarják maguknak azokat a támaszpontokat, amelyek az angol birodalom elleni háború tovább folytatását megkönnyítik. Természetes, hogy Franciaország hadianyagkészletének, hajóhadának és légihaderejének átadását is követelik, mint azt Franciaország 1918-ban követelte Németországtól.

Vajjon elfogadja-e Petain kormánya ezeket a javaslatokat? — kérdi a lap. Ha, nem, akkor a háború kiméretlenül tovább folyik, ha pedig elfogadja, akkor a hadműveletek megindulnak Nagy-Britannia ellen és a Földközi tengeren.

Későbbi római jelentés szerint a Popolo di Roma közlése magánforrásból ered és nem fedi a két államfő által kidolgozott fegyverszüneti feltételeket.

a polgári lakosság maradjon nyugodtan a helyén,

mert az északi irányból dél felé menekülő férfiak, asszonyok és gyermekek ezreit lehetetlenség elszállítani. A lakosság élelmezése, orvosi szolgálat és a rend biztosítva van.

Azokat a városokat, amelyeknek 20 ezernél nagyobb lélekszámu lakossága van, nyílt városoknak jelentették ki, ilyen módon megmenekülnek a támadástól és bombázástól.

A tisztviselők kötelesek helyükön maradni. A továbbiakban a kormány szövegét a következőket közölte rádión keresztül:

Ezekben a súlyos és szomorú órákban, ame-

A francia hadsereg teljes felbomlása

Berlinből jelentik: A vezéri főhadiszállásról jelenti a német főparancsnokság:

A francia hadsereg felbomlása folyamatban van. Gyors csapataink elfoglalták Cherbourg kikötőjét. Normandiában, Bretagneban pedig Rennes közeléig juttottak el, átlépték a Mans folyót és dél felé nyomulnak. Orleans és Nevers között több ponton sikerült átkelünk a Lopro folyón. Burgundiában csapataink gyorsan haladnak előre Lyon irányába. Mühlhausból nyugatra páncélos és génesített hadosztályaink Belfourtból kiindulva, rövidesen találkoznak azokkal a csapatainkkal, amelyek a Rajna felső folyásánál indítottak támadást és amelyek Münster közelében mélyen benyomultak a Vogézekbe. Ezzel elfoglaltuk Nancy városát és a várostól keleti irányban széles arcvonalon átléptük a Rajna-Marne csatornát. A Maginot-vonalban Thioville mindkét részén az ellenség még ellenáll. Bombázó és zuhanó repülőink eredményes támadásokat végeztek erődtámasok, földhánysok, vasútvonalak és csapatösszevonások ellen, hogy ezáltal megtörjék a Lotharingiában bekerített francia csapatok ellenállását. Cherbourg kikötője előtt elsúlylyesztettük egy 10 ezer tonnás hajót. Angliában repülőink több repülőterre és tartályokra és a Themze torkolatánál bombákat dobtak, több helyen tüzet okozva. A hadműveletek során főképpen Collier vezérőrnagy tüntette ki magát.

Rómából jelentik: A Stefani ügynökség közli valahonnan Németországból, hogy Hitler német birodalmi vezér Münchenből jövet ma délelőtt megérkezett a vezéri főhadiszállásra.

UJABB FRANCIA VÁROSOK KERÜLTEK NÉMET KÉZRE.

A Reuter-ügynökség jelenti: A francia rá-

lyeket átélünk, Franciaország élete szempontjából a rend biztosítása a legfontosabb feltétel. Most, amikor beszélünk, a hadsereg még küzd. Ennek a hadseregnek a háta mögött biztosítanunk kell a nyugalmat és fegyelmet. Franciaország él és élni fog.

HA ANGLIA FOLYTATJA A HÁBORÚT, ELSZIGETELTEN MARAD.

A Német Távirati Iroda jelenti: Német politikai körökben Churchill alsóházi beszédével kapcsolatban közlik, hogy az utolsó szót a német fegyverek fogják majd megadni. Churchill kijelentette, hogy egész Angliát védelmi táborral alakítják át. Az angol kormány a jelekből ítélve úgy látja, hogy elvesztette nyugalmát, mert elfelejtette, hogy csakis a meg nem erősített városok maradhatnak mentesek a légi támadásoktól.

Anglia a totális háború felé halad,

de ugyanakkor az angol kormány felelőssége népevel szemben még súlyosabbá vált.

Berlinből jelentik: Churchill tegnapi beszédéről a Frankfurter Zeitung a következőket írja: Most már nincsen szó arról, hogyan alakulnak az események, mert bármi történjen is,

Anglia elszigetelt marad.

A francia katasztrófa következtében nemcsak szövetségesét veszítette el Anglia, hanem összeomlott az egész politikai rendszere. Bármi legyen is az a határozat, amit a Führer és a Duce hoztak találkozásuk alkalmával Európa új rendjét illetően, az bizonyos, hogy új éra kezdődik az európai szárazföldön és ebben Anglia részt nem vehet, sőt bele sem szólhat. Az angolok egyedül és elszigetelten maradnak szigetükön, amely most már nem is sziget.

Londonban erősen tartja magát az a hír, hogy a volt Chamberlain-kormány tagjai, akik a jelenlegi kormányban is tárcát viselnek, hamarosan lemondanak és Lloyd George nemsokára fontos tárcát kap.

Newyorkból jelentik: Az amerikai lapok teljes részletességgel közlik Churchill kedden elmondott beszédét és vezércikkében foglalkoznak azzal. A Newyork Herald Tribune cikkének címe „Nagy-Britannia, mint európai erődítmény” és ebben azt írja, hogy a német motorizált osztagok nem uszhatnak át a La Manche csatornán és a legnagyobb akadály, amivel Németország valaha is találkozott, továbbra is Nagy-Britannia marad.

dióban kedden este a következőkben ismertették a katonai helyzetet:

A keletről nyugat felé előnyomuló németek tegnap este a következő pontokat érték el: A Szajna alsó folyásánál a francia hadsereg Evreuxig és Chartresig vonult vissza. A harcok most Avranchesnél folynak. A második francia hadsereg, amely most a Loire mentén a Tours-Charite sur Loire—Blois—Orleans vonalat és ezeknek a városoknak a Loiretől délre fekvő részeit tartja megszállva és egységes vonalat alkot, elkezdett harcolni és súlyos veszteségeket okoz a Loiren való átkelést megkísérülő ellenségnek. Ezután következik az a hatalmas rés, amely Chateau Thiery és Tardenois városoknak az ellenség által történt elfoglalása következtében keletkezett. Itt a németek tovább nyomulnak előre és elérték Nevrest, majd tovább nyomultak egészen Autunig. Igen erős az ellenség nyomása Dijonnál. Itt az ellenséges osztagok ketté váltak, az egyik a Saon völgyében eljutott Chalonsur Saoneig, a másik a svájci határ felé nyomul előre és jelenleg nem lehet pontosan megállapítani, hogy meddig jutott el. A harmadik francia hadsereg, amely a Maginot-vonalat védte Montmedytől Baselig és amelynek egy részét kivonták az állásokból, újból felfejlődött, hogy újabb hadműveletekbe kezdjen, amit a legnagyobb titokban kell tartani. A negyedik francia hadsereget az Alpesek mentén a Saonnál nyílt rés betömésére használják fel.

A FARADT FRANCIA HADSEREG TOVÁBB HARCOL.

Berlinből jelenti a Stefani ügynökség: A német rádióállomások közölték, hogy Petain tábornagy napiparancsot intézett a francia hadsereghez és ebben ellenállásra szólította fel a csapatokat.

Bordeauxból jelentik: A francia hivatalos jelentés közli, hogy az ellenség az arcvonal valamennyi pontján tovább folytatja a nyomását. Kedd estig nagyobb előrehaladást sehol sem értek el.

Londonból jelentik: A francia rádió tegnap a következőket jelentette:

A csata folyik és négy hadsereg áll ellent a németek előnyomulásának. Csapataink rendkívül fáradtak, de válságos helyzetükben bátran folytatják a harcot.

CAPITOL MA APOLLO

Családi titok

PIERRE WOLF ismert színműve nyomán
A főszerepekben:
Raimu — Francoise Rosay

Egy különös eltűnés

Egy eredeti és víg kalandorfilm.
A főszerepekben: Hans Albers
Hilde Weissner — Charlotte Thiele

Német légitámadás Anglia keleti partvidéke ellen

A Reuter-ügynökség jelenti: Az elmúlt este és éjszaka több ellenséges légitámadás történt angol területek ellen. Repülőgépek jelentek meg az Essex-grófság, Cambridgeshire és Suffolkshire fölött, de bombákat sehol sem dobtak le. A léghátrító tüzérség mindenütt működésbe lépett. Ugyancsak légiriadó volt Linkolnshireben, Northonshireben és Norfolkban. A tenger felett ellenséges repülőgépekről

gyújtóbombákat és nagyhatású robbanó bombákat dobtak le.

Az essexi-grófság felett az angol vadászgépek üldözöbe vettek egy német repülőgépet, amely később lezuhant. A keleti grófságokban szintén légiriadó volt és több robbanást hallottak.

ANGOL REPÜLŐK BOMBÁZTAK A RUHR-VIDÉKET.

Londonból jelenti a Reuter-ügynökség:

Az angol repülőgépek az elmúlt éjszaka három óran át bombázták a gelsenkircheni, hamburgi, wannei és dolbergeni petróleumfinomítókat és tartályokat.

Nagy tüzek keletkeztek. A repülőgépek ezenkívül bombákat dobtak le a hammi teherpályaudvartól kezdve Aachenig a pályaudvarokra és bombázták a Rajna menti vasutvonalakat Duisbergtől Koblenzig. Három németországi repülőteret is megtámadtak, az egyik Barmen mellett van, ahol tüz keletkezett. Két angol repülőgépet hiányzik. Amsterdam mellett egy német repülőgépet, amely éppen leszállni készült, lelőtték.

Kölnből jelenti a DNB: Junius 18-ra virradó éjszaka ellenséges repülőgépek támadást intéztek Köln ellen. Hét polgári lakos életét veszítette, többen megsebesültek. Néhány magánházat szétromboltak és több épület megrongálódott.

AZ OLASZ HADIJELENTÉS.

Rómából jelentik: Az olasz főhadiszállás nyolcadik számú harctéri jelentése így hangzik: Repülőgépeink elsüllyesztettek egy ellenséges tenger-

alattjárót. Észak-Afrikában a helyzet változatlan. Kelet-Afrikában egy angol különítmény, amelyet harci kocsik támogattak, olasz zászlót lengetve megkísérelték, hogy vonalainkba bejussanak. Ellentámadásunkkal teljesen szétvertük őket. Repülőink megtámadtak ellenséges légitámaszpontokat és ott három repülőgépet megsemmisítettek. Az ellenséges repülők egy falut bombáztak, ahol három asszonyt és több gyermeket megöltek. A liguriai és piemonti ipari központokra is bombákat dobtak, de csak kevés kárt okoztak.

Az egyiptomi kormány a svájci követe útján jegyzéket intézett Olaszországhoz, amelyben felvilágosításokat kér a libiai határcsúcsok dolgaiban, melyeknek egyiptomi áldozataik is vannak.

FRANCIA MENEKÜLTEK ÖZÖNLENEK SVÁJCBA.

A Stefani-ügynökség jelenti: A francia menekültek özönlése tovább tart Svájc felé, ahol a legszigorúbb ellenőrzésen kell, hogy átessenek. A menekültek sűrűsége körülmények között érkezik a határra, legnagyobb részük nő, gyermek és aggastyán. Eddig egy motorizált különítmény kétezer katonája érkezett egy tábornok vezetése mellett Svájcba és velük együtt mintegy 50 tehergépkocsi.

A FRANCIA FLOTTA NAGYRÉSZE KIFUTOTT A TENGERRE.

Newyorkból jelentik: A Newyork Times máridi levelezője azt jelenti, hogy a francia hajók legnagyobb része kedden már elhagyta a francia kikötőket. A levelező még hozzáteszi, hogy sok francia repülőgépet láttak, amelyek Afrika irányában haladtak, nehogy a németek birtokukba vegyék.

Ottavai jelentés szerint Kanadába bevezetik az általános védőkötelezettséget. Mackensie King miniszterelnök ezzel egyidejűleg bejelentette, hogy az első kanadai expedíciós hadtest megérkezett Izland szigetére.

Amerikában beavatkozás elleni párt alakul

Csak a Wallstreet bankárai akarnak nyereszkeskedni az európai háborun

A Radar hírszolgálati ügynökség jelentése:

Washingtonból jelentik: A Reuter-ügynökség írja, hogy

Roosevelt elnök kijelentette, hogy véleménye szerint szükség van az ifjuság kiképzésére,

amelyet a hatóságok ellenőrzése mellett végeznének. Ez azonban nem lesz kimondottan katonai szolgálat. A kiképző szolgálatban társadalmi és osztálykülönbség nélkül minden amerikai ifjú résztvesz. Akkor, amikor a kötelező katonai szolgálatról szóló emiéndes cikkemmel kapcsolatban nyilatkoztam, — mondta Roosevelt — ezt csak a szó legtágabb értelmében gondoltam el.

Washingtoni jelentés szerint Roosevelt elnök megtette az előkészületeket az általános védőkötelezés bevezetésére. Ez azonban nem azonnal történék meg, hanem különleges módszerrel fokozatosan vezetnék be az amerikai fiatalokat a katonai szolgálatba.

Newyorkból jelentik: A DNB írja: Wheeler D. rádióbeszédet mondott és annak során ellene szegült minden olyan tervnek, amely az Egyesült Államokat belekergetné a háboruba.

Amerika beavatkozását csak a Wallstreet bankárai, élükön Morgannal, akarják, akik ilyen módon akarnak a hadianyagszállításokból milliókat szerezni. Wheeler bejelentette, hogy megalkotja a beavatkozás elleni pártot.

Washingtonból jelentik: A Német Távirati Iroda közli: Tegnap a szenátus 382 szavazattal egyhanguan elfogadta azt a javaslatot, amely szerint az Egyesült Államok nem engedik meg nem amerikai nemzet birtokának átadását egy másik nem amerikai nemzetnek a nyugati földgömbön.

Washingtonból jelenti a Reuter iroda: A haditengerészeti minisztérium az angol-francia vésztársaság rendelkezésére bocsátott több építés alatt álló tengeralattjárót, amelyek a közeljövőben elkészülnek. A hajógyárak ezek helyett újabb típusú buvárhajókat fognak szállítani az amerikai haditengerészetnek.

Washingtonból jelenti a Reuter-ügynökség: Stimson volt külügyi államtitkár rádióbeszédet mondott és hangsúlyozta, hogy,

az Egyesült Államok szempontjából mennyire fontos az európai háború folytatása.

A szövetségesek helyzetének megkönnyítése céljából Stimson javasolta a semlegességi törvény megszüntetését, továbbá azt is, hogy angol és francia hadihajók felkereshessék az amerikai kikötőket és dokkokat, hogy azokat ott kijavíthassák és végül minden lehető szállítást eszközölhessenek Anglia számára.

Mexikóból jelenti a Német Távirati Iroda: Cardenas köztársasági elnök elnökletével a minisztertanács elhatározta, hogy rendkívüli ülésre hívja össze a kongresszust és ennek során a következő törvényjavaslatot terjeszti be megszavazás céljából:

1. A katonai szolgálat bevezetése.
2. Nemzetvédelmi tanács megalakítása.
3. A petróleum ipar megszervezése.
4. A vasuti vonalak védelme.

Az érettségi kedvezőtlen eredménye után öngyilkosságot kísérelt meg egy fiatalember

Temesvárott napokon keresztül folytak az érettségi vizsgák, amelyekben többszáz középsikolai diák vett részt. A jelentkezők között volt Parvanescu Gheorghe husz éves fiatalember is, aki nővérével együtt az erzsébetvárosi Mosoiu-ucca 11. számú villa egyik lakásában lakik. Parvanescu Gheorghe kedden került az érettségi bizottság elé, amely este hirdette ki az eredményt. A kifüggesztett névsorban azonban nem szerepelt Parvanescu neve, aki ebből megtudta, hogy vizsgája nem sikerült. A diák lehangoltan ment haza és éjjel féltizenkettő volt, amikor Parvanescu Gheorghe ismét elhagyta a lakást. Nővére azt hitte, hogy öccse csak rövid időre ment ki a friss levegőre, de amikor hosszabb ideig nem jött vissza, a keresésére indult. Már az ajtónál volt, mikor hirtelen revolverdörrenés verte fel az éjszakai csendet. A diák nővére kiszaladt a villát környező kertbe, ahol a földön eszméletlen állapotban megtalálta öccsét. A diák revolverrel hasbalította magát. Nyomban értesítették a men-

tőket, akik a diákot kórházba szállították. Ott megállapították, hogy állapota súlyos és műtétet hajtottak végre rajta. Az orvosok remélik, hogy sikerül megmenteni Parvanescu Gheorghe életét. A rendőrség eddigi megállapítása szerint tettét bátyja revolverével követte el és valószínűleg a rosszul sikerült érettségi vizsga miatt érzett elkeseredése adta a diák kezébe a fegyvert.

Tegnap reggel Temesvárott még egy öngyilkosság történt. Roman Rozalia negyvenhét éves, a szakálhási uton lakó mehalai asszony a háza padlásán felakasztotta magát és meghalt. Férje és gyermekei már kora reggel munkába indultak és a beteges asszony egyedül maradt otthon. Ezt az alkalmat használta fel arra, hogy végzetes szándékát megvalósítsa. Mire férje hazérkezett, már csak holttestét találta meg. Az asszony többiben is megkísérelte már az öngyilkosságot, de eddig mindig sikerült életét megmenteni.

A HABZÓ FOGPÉP

Borzalmas erejű viharok az országban

Désről jelentik: Szamos megye csákgörbői járásában borzalmas itéletidő pusztított. A vihar több községben tombolt és egyes helyeket valóságos tenger öntött el. Almáscsáka községben egyetlen ház sem maradt épen, vízbe vesztett a teljes állatállomány. A csendőrségi jelentés szerint ebben az egyetlen helységben ötven ember esett áldozatul a szörnyű pusztulásnak. Később hivatalos bizottság szállt ki a helyszínre és megállapította, hogy a vihar által sújtott községekben harminchárom személy meghalt, 436 ház pusztult el, 250 állatot sodort tova a víz és mintegy ezer holdon teljesen tönkrement a vetés. Nagybányán is hatalmas esőzés volt, aminek következtében a Rákospatak kiöntött. A vasuti állomást annyira ellepte a víz, hogy meg sem lehet közelíteni. Az ország különböző vidékeiről is nagy viharokat jelentenek. Putnamegyében több helyen jégeső volt. Panciu környékén a szőlőket a jég elpusztította. Bilesti községben 380 szarvasmarhát, 480 juhot pusztított el a jégverés és elvert 1275 hektár vetést és 835 hektár szőlőt. Râmnicul-Sărat megyében is nagy vihar pusztított. Buzau mellett Stanca Tudoran és Voica Petre asszonyokat a mezőről hazatérőben villámcsapás ölte meg. Az időjárás-kutató intézet jelentése szerint az esők az egész ország területén tovább tartanak.

Mozi

MOZIK MŰSORA:

Csütörtök, június 20.

AFOLLÓ: Egy különös eltűnés (német film).

CAPITOL: Csalládai titok (francia film).

CORSO: Félzsúzek (francia film).

SCALA: Brent kisasszony flörtje (angol film).

Érdekes és ismeretlen adatok Ady életéből

A híres Dukk-Dukk affér és az Ady—Juhász-per emlékei a szegedi költő hagyatékában.

A költők élete csak haláluk után lesz valóság. Amíg élnek, addig egy-egy szavuk, cselekedetük magánügy vagy szűk baráti körök és irodalmi mozgalmak beszédtemája, de amikor meghaltak: magánéletük bejárja az egész látóhatárt. Elfelejtett, vagy napvilágra soha nem került adatok kezdik érdekelni az embereket, hogy ezeken a titkokon keresztül lássanak meg egy-egy költői arcot és kutassák azt, a mit talán soha nem lehet megfejteni: a költői lelket.

A három évvel ezelőtt elhalt Juhász Gyula hagyatékából napfényre kerül az, hogy a költő „mindennapjának” jellemző tünete volt az az állandó féltékenység, szeretettel és csodálattal párosult harag és lekicsinylés, amelyet Ady Endrével szemben érzett. Különös érdekességet kap ez az alig ismert tény most, amikor Szegeden egy fiatal irodalomtörténész: Paku Imre sajtó alá rendezte Juhász Gyula első, csaknem teljes, gyűjteményes verseskötetét. Ami ebből a kötetből kimaradt, az a kor kényszere miatt nem kap hangot. De megőrzi ezeket a hagyaték, a „Ládafia”, az a csendes temető, amelybe életében élni járt a Tiszapart halkszavú lírikusa.

AZ ISMERETLEN ADY-VERS

A hagyatékban rengeteg újságkivágás között van egy budapesti lap 17 évvel ezelőtt megjelent karácsonyi száma, amelyben egy addig ismeretlen Ady-vers jelent meg. A vers a következő:

NINCSEN, NINCSEN!?

Nincs semmi és nincs Minden
Csak az én szívem van és volt,
Az én nagy, véres, mámoros szívem,
E szent, e féltolt!

Nincsen Öröm és nincsen Szerelem,
Nincsen Vigasz és nincsen Pénz,
Csak én mindenem és én semmim,
Csak én Szívem, te élsz!

Te vagy a Világ Közepe,
Körötted forognak balogul
A bús csillagok s e beteg föld
Borúdra mind borúl!

Szívem előtted térdreesem,
S dalolom a legszebb zsolozsmámat,
Tiéd a Világ, a Szépség, a Bűn
És kincseim kincse, a Bánat!

A vers nagy föltűnést keltett s csak az akkori heves Ady-kultusszal magyarázható, hogy senki nem vette észre a költemény fogatékosságait; egy-egy Adyhoz hasonló szimbólum vagy kifejezés mindenképpen az Ady-lélek új felismerése felé sodort. Főleg azt vitatták a vitatkozók, hogy miért rejtette el eddig ezt a versét a költőfejedelem? Juhász Gyula hagyatéka megadja erre a kérdésre a feleletet: ezt a verset nem rejtette el Ady, mert azt a verset nem Ady írta. Ezt a verset Juhász költötte éppen az Adyval szemben érzett féltékenység hatására, hogy ennek a versnek csokrában gúny tárgyává, kirívóvá tegye Ady összes kinövéseit.

A vers megjelenését követő nyilatkozatok közül egyedül Kosztolányi kijelentései találták el a valót: okfejtéseit és következtetéseit azonban egyrészt akkor nem hitték el, másrészt azóta elfeledték. Előtte ugyanis Földessy Gyula, Ady költészetének legalaposabb ismerője ezt írja a versről: „Az Ady-izgalom, Ady-frázisok, Ady sajátos lendületei nyugtalanul háborognak a versben. Ady költészetének fejlődéstörténetében nem fog lehetni szó nélkül emenni emellett a vers mellett. Az öröm, szépség, szerelem, a bűn, a bánat, a pénz nagybetűs mithizálásai először itt jelentkeznek és csak jóval később találkozunk velük viszont.” Babits Mihály is biztosra veszi, hogy Ady zsenijének egy korábbi jelével állunk szemben, míg a kétszavas címbe a későbbi Adyra ismer. Egyet azonban nem tud megérteni: „Miért maradt ki ez a gyöngy a Még egyszer gyöngyosorából? Hogyan van az, hogy a költő évekkel megelőzte saját fejlődését és aztán újra kezdte a lépést, melyről egy pillanatra fölrepült? Mi riasztotta el?” Móricz Zsigmond is elfogadja azt a nézetet nyilatkozatában, hogy a „Nincsen, Nincsen!” Adynak egy korai nagy verse. Kosztolányi alapos vizsgálat alá vette a költeményt és azt állapította meg, hogy azt semmiképpen sem írhatta Ady. Ennek a versnek úgyszólván minden szaka egy-egy

epigramma felkiáltójelekkel s Ady majdnem sohasem használt felkiáltójelet. A cím a két írásjellel is más stílus, nem Ady stílusa. Az Ady-frazeológiákról szólva az volt Kosztolányi véleménye a verssel kapcsolatban, hogy olyan fogalmak és jelképek is nagybetűsül szerepelnek a versben, amelyek Ady egyet-

„Szeretem megcsókolni azt, aki herceg”...

Az érdekes irodalmi vitában kevesen hitték el Kosztolányi állításait. Juhász kivágta az újságokból és eltette a nyilatkozatokat, de soha nem beszélt, soha nem cáfolt és soha nem bizonyított. Hallgatag vitában állt Adyval: a költőfejedelmet annak az embernek némaságával nézte, aki soha nem tudott ütni ököl, roppant szikla és dübörgő kiáltás lenni, aki halk lírával húzódtott meg a rímek orkeszterében. Megosztott a lelke a költőtársnak adott szeretet és féltékenység között. Egy alkalommal tört csak ki belőle lefojtott indulata: az Ady és a Holnaposok vitájában, a híres Dukk-Dukk-affér idején. De ezt az indulat megnyilatkozást is önmagának tartotta meg. Csak jóval később Tormay Cecil lapjában, a Napkelet-ben emlékezett meg erről Rozsnyai Kálmán. Cikkében föleleveníti Ady és a Holnaposok vitáját. A Holnap-pal történet súlyos összezördülés után Ady megírta az Uj Idők-ben híres Dukk-Dukk cikkét, amelyben megtagadta a közösséget a Holnap-pal és meghajló bókot mond a konzervatívok felé. A cikk óriási felháborodást keltett a Holnaposok körében s amikor egy alkalommal Ady megjelent közöttük a kávéházban, éles és hangos vita indult meg a márványasztalok fölött. Csak egyetlen ember ült csendben a sarokban: Juhász Gyula. És késő este egy verset nyomott Rozsnyai kezébe.

— Csak neked... — mondta.

A vers nem is került nyilvánosságra. Rozsnyai eltemette régi emlékei közé, Juhász pedig elfeledkezett róla. De a Napkelet egy kései száma és Juhász hagyatéka megőrizte azt a verset, amely így szól:

Én az ital barátja vagyok,
Szeretem a gyöngy írókat,
Szeretem megcsókolni azt,
Aki Holnap!

Szeretem a tűnő szerelmet,
Tiszteletdíjat és a békét,
Bölcsék, poéták, hamisak
Meneidéjét!

Szeretem a megrokkánokat,
Aláírókat, utazókat,
Amerika felé, ha mennek
A hajókat!

Szeretem a kíruccanásokat,
A dukk-dukkokat, az új költőket,
A váltókat, a bankokat,
Az Uj Időket!

Én az ital barátja vagyok,
Szeretem az Affért, a Heccet,
Szeretem megcsókolni azt,
Aki Herceg!

Mar-Ady Endre.

Az ellenségeskedés másik versemleke Emőd Tamás „Jávorka nótá”-ja, amelyben ezekkel a sorokkal fordul a távozó „Ady-vezér” után:

Verje meg a nagy gyász, fojtsa el az átok,
Aki ilyen hagyja cserben,
A legszebb brigádod!
Gyepre táltos, gyepre!
Urimódi bitangása
Lesz a vezér veszer...
Ha nem ma, hát holnap.
Holnap Vizkeresztre!

Aztán nemsokára elcsitultak a félreértések, megszületett a béke: a Holnap második kötete már Ady részvételével jelent meg. Erre a kibékülésre vonatkozik Emőd Tamásnak az az ismeretlen költeménye, amelyet halála előtt kéziratban küldött Szegedre a Juhász-hagyaték kiegészítésére s amelyet Juhász Gyulának, Nagyvárad, 1909 febr. 11”. ajánlással írt a „magyar Párisban”:

A mi ávének, a mi brévének,
a mi bullánk, a mi káténk
idők múltán, napunk hulltán
egyszer majd csak ige lesz,

len költeményében sem fordulnak elő ilyen alakban. (Vigasz... Világ Közepe.) Két szó: a Szépség és Bűn Juhász Gyulához vezette az elemző Kosztolányit. Juhász „gyakran beszélt a Szépségről és Bűnről, arról a nagy alkotó bűnről, amelyről Nietzsche prédikál, akiért fiatalon együtt lelkesedtünk... A vers nem egyéb gúnyos stílusutáztatásnál. A grafológia is amellett bizonyít, hogy a verset Juhász írta: Az aláírásként szereplő „Ady Endre” név utolsó betűje gyors lefeléirántással van befejezve s Ady soha nem húzta le a végső betűszárat, Juhász Gyula azonban mindenkor, kivétel nélkül. Juhász Gyula teljesen utánozta Adyt. — írja Kosztolányi, — de egyben másban önmagát adta. S ezzel leleplezte önmagát.

A mi kardunk, a mi kopjánk,
a mi tollunk, a mi káténk
rég láncát, szolgatáncát
új ütemre csörgeti.

A mi kincseink, a mi nincseink,
a mi krédónk, a mi káténk
idők múltán, napunk hulltán
lesz még Tizparancsolat.

Ott fekszik ez a vers megsörgült újságkivágások, régi költemények és fakó fényképek között Juhász Gyula hagyatékában. S itt van egy nyilatkozat is, amelyet Juhász Gyula írt „Holnap”-i visszaemlékezésében. Elárulja ebben a nyilatkozatában, hogy az elcsitult Ady-összetűzés emlékeként „nem maradt meg más, csak Emőd Tamás „Jávorka-nótája” és az én „Nincsen, Nincsen” Ady-versem...”

Az Ady—Juhász-pör emlékei hallgatnak a „Ládafiában”. Vajon megérti-e korunk a hallgatást? Azt a hallgatást, amelyeknek csöndjében „a mi tollunk... régi láncát, szolgatáncát új ütemre csörgeti...”

Kalmár-Marion Ferenc

CORSO mozi

Ma és a következő napokon
színpadra kerül Marcel Prevost regényének
filmváltozata:

Félszüzek

A filmet csak felnőttek
nézhetik meg

Egy élni vágyó asszony története, aki a szerelmet a pompán és luxuson keresztül akarja megismerni.

Főszerepekben:

Marie Bell és Abel Jaquin

Orosz hiradó

Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9.15 órakor.

A bucarestii sajtó a francia fegyverszünetről

Pétain tábornagy fegyverszüneti kérelmével vezércikkben foglalkozik a bucarestii nagylapok közül az Universul és a Curentul. Az előbbiben Lugosianu Ion, volt római román követ, míg a Curentulban Seicaru Pamfil főszerkesztő tárgyalja azokat az okokat, amelyek a francia hadsereg teljes szétbomlásához és ennek következtében a fegyverszüneti kérdéshez vezettek. Mindkét közíró felteszi a kérdést: Milyen feltételeket szabnak Franciaországnak Münchenben? Ugy az Universul, mint a Curentul cikkírója megegyezik abban, hogy nehezen képzelhető el a francia-német háború könnyű áron való befejezése, mert a nagy ellenség, Anglia térdrekenyészítése még hátra van.

Az Universul a többi között így ír: Mint ahogy várható volt a franciaországi hadműveletek alakulása következtében úgy bel-, mint külpolitikai változások következnek be.

Néhány hónappal ezelőtt Reynaud francia miniszterelnök kijelentette, hogy az idő semleges. Ez a hibás felfogás gyászos szerepet játszott a szövetségesek számvetésében, mert az idő nem volt semleges. Sőt ellenkezőleg, az idő a német katonai és politikai vezetés szövetségese lett. Az események teljes egészében megcáfolták azt az előlegezett feltevést, hogy a gazdasági zárlat, valamint az Egyesült Államok támogatása a szövetségesek javára billenti majd a mérleget. Ugy Berlin, mint Róma, előrelátó diplomáciája jól tudta, hogy Amerika nem lép be a háborúba, mert az európai háború sorsának befolyásolására úgy politikai, mint pedig katonai felkészültsége hiányzik ehhez. A valóságban az Egyesült Államok már régen felhagyott az elszigetelődéssel és nyíltan támogatta a szövetségeseket, de a segítség most, amikor a fegyverek döntenek, csak politikai jellegű volt. Rooseveltnem ígérhetett segítséget, amely pedig egyedül lett volna képes a háború eseményeibe új elemet hozni. Arra szorított csupán az Unio elnöke, hogy minden tőle telhető anyagi támogatást biztosítson Anglia és Franciaország számára. Ez a segítség azonban hosszabb ideig tartó várakozást és ellenállást tételezett fel, de amikor a német gépesített csapatok naponta sokszor 100 kilométert haladtak előre, már teljesen illuzóriussá vált. Rooseveltn választva következtében a Reynaud-kormány lemondott és a Pétain tábornagy elnöklése alatt álló kormány úgy látszott, hogy tovább folytatja a harcot, mert „a háborút a tábornokok csinálják, a béke a politikusok és diplomaták műve”. Ennek a kormánynak első ténykedése mégis az volt, hogy — Spanyolország közvetítésével — tárgyalásokat kezdjen Németországgal a fegyverszünet megkötésére és bejelentse a francia népnek, hogy Franciaország kénytelen beszüntetni a harcot.

A Curentulban Seicaru Pamfil így ír: Pétain tábornagy — az új francia kormány elnöke — beszüntette az éppen annyira hősi, mint hiábavalóságában tragikus ellenállást. Waterloo óta Franciaország nem volt még ilyen helyzetben és a hősi romantizmus minden kellékével ellátott vég-sőkig való ellenállás abszurdnak látszott, amikor az országutakon összetorlódtak zürzavaros összevisszaságban szétzilált csapatok, sebesült szállító tehergépkocsik és a menekülők tömege.

Huszonkét esztendő után a német katonák névtelenül közül egy összezúzta Clemenceau győzelmét a semmivel tetté egyenlővé a versaillesi szerződést és éppen abban a „Tükörteremben”-ben, melyben hazájának veresége megpecsételődött mondja ki az utolsó szót olyan győzelemre, amilyen Napóleon óta nem volt. Amit a császári Németország nem volt képes megtenni 1870-től 1914-ig, Hitler megselekedte 1933-tól 1940-ig: A legrövidebb idő alatt hazájának rettenetes anyagi felszerelését és hősi lelket adott. Hitler háborúja megfélemlítő, elbűvölő és esodálkozó szemek előtt a névtelen katona alakját teremti meg, aki tíz hónap alatt a földrészt uralmát nyújtja át hazájának.

Egy hónapi offenzíva után a legértékesebb hadsereg verve volt. Csak most lehet megérteni, hogy milyen kész öngyilkossági cselekedet volt a semleges államok részéről, amikor ellenállást kíséreltek meg a biztos győzelem előtt. Felvetődik a kérdés, hogyan lehetséges, hogy Franciaország belement egy ilyen háborúba, ahol felszerelés, lelki felkészültség és parancsnoklás tekintetében nyilvánvalóan gyengébb volt? Hogyan ajánlhattak fel a szövetségesek katonai segítséget más országoknak? Megengedjük a jóhiszeműség, de ugyanakkor a vezetők lelkiismeretlensége is volt az oka ennek.

Mit fog csinálni most Németország?

Franciaország ellen fordítja azokat szétdarabolási terveket, amelyeket nemrég még a német birodalom ellen hangoztattak? Lemásolja a versaillesi békefeltételeket? Vagy talán Anglia rovására írja majd a francia számlát is?

Minden attól függ, hogy miként képzei el Hitler és Mussolini az új európai rend kialakulását,

Tizenkét jelöltje van az amerikai elnökválasztásnak

Még ebben a hónapban megtartják az elnökjelölő konvenciókat

Washingtonból írják: Az amerikai alkotmány és hagyomány értelmében idén júniusban lesznek az elnökjelölő konvenciók, amelyeken a két nagy párt eldönti, hogy kit indít az elnökválasztási kampányban. Május végén még mindig sok név szerepelt, noha rendszerint jólétesült washingtoni körök szerint Amerika következő elnökének személye alig két-száz.

Az elnökjelölő konvenciókat megelőző kampányok során természetesen sok név felmerült, a demokrata és a republikánus pártokon belül a sok frakció mindegyikének külön jelöltje volt és néhány jelölt is az előtérbe került. A következő elnökség szempontjából a következők jöhetnek számításba:

A FAVORIT

1. Franklin D. Roosevelt. Bankárcsalád leszármazottja. Amerika egyik legrégebbi családjáé. Huszonnyolc éves korában szenátor, harmincegy éves korában Amerika haditengerészeti államtitkára, épp úgy, mint előtte Theodore Roosevelt, akinek szintén ez az államtitkárság volt első nagy hivatala. A háborús évek alatt ő vezette az amerikai haditengerészetet. A háború utáni legközelebbi elnökválasztáson mint alelnökjelölt vett részt, de a demokratapárti Wilson miatt megbukott. Negyven éves korában meghalt, néhány év múlva Amerika legnagyobb államának, New York államnak lett a kormányzója. Nyolcadik éve köztársasági elnök. Demokrata.

2. Robert Alphonso Taft, Amerika egykori elnökének leszármazottja. Ötven éves. Ohio szenátora a washingtoni szenátusban. A konzervatív nagytőke embere. Republikánus. Pártja elnökjelölői közül igen sokan állnak mellette.

A GENGSZTEREK LEGYŐZŐJE

3. Thomas Edmund Dewey. New York állam nevezetes államügyésze. aki akkor szerezte a népszerűségét, amikor hallatlan energiával és bátorsággal felgöngyölt a newyorki gengsztervilágot és a newyorki politikának addig megtámadhatatlan hatalmú panamistáit börtönbe juttatta. Harmincnyolc éves. Amerika legfiatalabb elnöke Theodore Rooseveltn

Romániáról ir elismerő hangon egy zürichi és egy római lap

Bernből jelentik: A Die Tag című zürichi lap „Románia dolgozni akar” cím alatt cikket közöl, amelyben a szerző elemezi a helyzetet, úgy, amint azt Romániában látta. Az országban politikai téren a rend és fegyelem váltotta fel az eddigi pártpolitikát. A szakemberek nyomolnak előtérbe és így a politikusokat mellőzték. Másikülben ez a főfeltétele Délkelet-Európa eme gazdag vidék fejlődésének. Románia leghatalmasabb fegyvere termelési és fogyasztási képessége. A kisebbségekkel foglalkozva, a lap rámutat arra a szabadságra, amelyet a kisebbségek Romániában élveznek.

Rómából jelentik: A Corriera Diplomatica Consolare Öfelsége II. Carol király fényképét közli és hosszabb cikket hoz a következő címmel: „Románia és az időszerű kérdések”. A lap rámutat azokra a tényekre, amelyeket Románia az uralkodó erélyes és tisztánlátó irányítása mellett elért, majd az új alkotmányról, a Nemzeti Ujjászületés Arcvonaláról és az Országór in-

volt, aki negyvenkétéves korában került a Fehér Háza. Deweynek nagy pártja van, tavasszal bejárta Amerika valamennyi városát és több mint négyszáz beszédet mondott. Republikánus.

A BELPOLITIKAI ZSENI

4. James Aloysius Farley. Franklin Delano Rooseveltn jóbarátja és postaügyi miniszter. Farley volt Rooseveltn választási kampány főnöke az elmúlt két elnökválasztáson. Nagyhatalmú és nagybefolyású ember. Belpolitikai zseninek tartják. A beavatottak szerint csak akkor indulna a harcba, ha Rooseveltn nem indul. Ez esetben Rooseveltn teljes erejével támogatná és ő volna a rooseveltni munka folytatója. Sokak szerint F. D. Rooseveltn után a legesélyesebb elnökjelölt. Ötvenegy éves és természetesen demokrata.

5. Fiorello Henry La Guardia. New York város 103. polgármestere, New York polgármesterségét Amerika második legnehezebb politikai hivatalának tartják. Az Egyesült Államok miliciájának őrnagya, háborús veterán, beszél olaszul, németül, franciául, spanyolul és szerbül. Ötvenhét éves és Rooseveltn-párti.

6. Wendell Wilkie. Nagyiparos, 48 éves, egyszerű szónok és kitünő politikai író. Legutóbb ő fogalmazta meg Amerika politikai hitvallását. Európai értelemben progresszív liberálisnak mondhatnánk.

7. Cordell Hull. Hatvannyolc éves. Ugyanolyan egyszerű származású, mint Lincoln volt, kis faviskóban született, középnugaton. Demokrata. Amerika külügyminisztere, Rooseveltn jóbarátja, a szegényemberek kedvence.

8. Arthur Horace James. Pennsylvania kormányzója, ötvenhat éves, a republikánus párt legreakciósabb rétegéhez tartozik. Methodista és szabadkőműves. Nem tartják nagyon esélyesnek.

„AMERIKA LEGSZEBB POLITIKUSA”

9. Paul Vories McNutt. Amerika legszebb politikusa. Magas, szélesvállú kreolarcú, galamószhajú. A Philippini szigetek kormányzója volt, erőszakos modorú és módszerű politikus, jelenleg Indiana kormányzója. Ő Rooseveltn pártjának, a demokratapártnak reakciós kedvence, mert a demokratapártban is vannak reakciók. A demokratajelöltek között ő a legfiatalabb, negyvennyolc éves.

10. Charles Linza McNary. Hatvanöt éves, Oregon szenátora, a farmerek kedvence, a republikánus párt főstratégiája. Az a meggyőződés, hogy jelöltsége esetén a demokrata farmerek egy része is rászavaz.

11. Joseph Martin. Ötvenöt éves, Amerika „legmegbízhatóbb” vidékének, New Englandnak fia. Újság- és könyvkiadó. Egyszerű bibliás ember, a puritánok kedvence.

12. John Nance Garner. Hetvenegy éves, Amerika eddig legidősebb elnöke hatvannyolc éves volt. Jelenleg alelnök. Délvidék' és konzervatív. Az idősebb hölgyek kedvence.

tézményről ir. Kiemeli Gigurtu Constantin külügyminiszterre történt kinevezésének jelentőségét, végül így fejezi be:

— Mi olaszok, csak örvendhetünk annak, hogy Romániában a latinság új erőre kapott, a mely rendkívül fontos etnikai és történelmi elemeket teremt. Ez Róma-Bucuresti viszonylatban a szükséges és lényeges gyakorlati érdekek által megkivánt, kiterjedt és gyümölcsöző együttműködést szolgál. Ugy Olaszország, mint Románia azon van, hogy a Balkán békéje zavartalan legyen. Az események igen gyors kifejlése Mussolini fasiszta Romájának első helyet biztosít a Földközi tengeren, de anélkül, hogy Románia érdekeit károsan befolyásolná, sőt a keleti latinság előretolt őrszemének helyzetét megerősíti. A történelem elhatározó órájában közelbel a közös származás, amelyet a nemzeti érzelmek és gondolatok legelőkelőbb képviselői mindig kifejeztek, hogy megszilárdítsák a valóban hatalmas és az emelkedésre méltó népek jövőjét.

HIREK

MEGJELENIK:

Minden napon a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével.

ELŐFIZETÉSI ARAK:

Belföldön házhoz való kézbesítéssel együtt magánosoknak havonta nyolcvan lei, negyedévre 230 lei, félévre 450 lei, egész évre 900 lei. Nyugdíjasoknak havonta házhoz való kézbesítéssel együtt havonta hetven lei, negyedévre 200 lei, félévre 400 lei, egész évre 800 lei. Magyarországon havonta 4 pengő, negyedévre 12 pengő, félévre 22 pengő és egész évre 40 pengő.

Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

TELEFON:

10-10 és este 10 óra után: 28-11

Pirámis-építők

Fáraók maró gögje szól neked,
fennhézó dölyf dobál,
széles szájak kiáltják a neved,
rabmunkára híva fel
s korbácsütésre tartani hátad.
Fáraók maró gögje szól neked.

Korbácsütésre tartani hátad
előránt a poroszló.
Véred megáll, pirosod sápad,
és mégysz lehorgadt fejjel,
mert erre kényszerít rab-végzeted:
korbácsütésre tartani hátad.

Most erre kényszerít rab-végzeted
port egyél és ütést tűrj,
járomba add párta-életed,
követ hordj pirámishoz
s perzseljen a Számum tüzes szele, —
most erre kényszerít rab-végzeted.

Perzseljen bár Számum tüzes szele,
égesen bár szomjúság,
az ütés lelkedbe fájjon bele: —
te mégysz lehorgadt fejjel,
s véres kézzel emeled sziklád,
perzsel bár a Számum tüzes szele.

Véres kézzel emeled sziklád,
keseredett izmoldkal,
s mégysz lehorgadt fejjel, sebzett-mezitláb.
S hogy embert öljön érted,
innen kivezessen, vársz Mózesre...
Mózes-várással emeled sziklád.

Pirámis-építők: te meg én — egy vagyunk,
össze van kötözve végzetünkkel kezünk:
egy a bús rabsorsunk, egy fazékból eszünk,
egy az álmunk a pirámis tövében.

Te meg én egy vagyunk: pirámis-építők,
Fáraók gögjének rongyolt szerszámai;
éltünk épülnek Fáraók álmai:
pirámist: történelmet: sirt építünk.

Minden korunk, percünk egyiptomi fogság,
minden ég felettünk Egyiptom kék ege;
párla-életünk nyomorult végzete
e kis földgolyó: rabtartó Egyiptom.

Puszták vándorútja, tűzszlop és felhő,
szabadulni innen és menni új honba, —
ez az álmunk, vágyunk, — szállani ujjongva,
s elrugni magunktól e csúf sárteket.
Szepesti Nits István.

(—) A királyi helytartó Bucurestibe utazott. Marta Alexandru dr. királyi helytartó tegnap a fővárosba utazott hivatalos ügyek intézésére. A királyi helytartó valószínűleg pénteken tér vissza Temesvárra.

— Horthy magyar kormányzó születésnapja. Budapestről jelenti a Rador: Egész Magyarországon megünnepelték Horthy Miklós kormányzó születésének 72-ik évfordulóját. Minden templomban istentisztelet volt, amelyen megjelentek a hatóságok képviselői és óriási tömeg. A városokat és a falvakat fellobogózták, a lakók ünnepi számot adtak ki és méltatják Horthy admirális építő tevékenységét. Hitler kancellár, az olasz király és a Duce üdvözlő táviratot küldtek, de ezenkívül még számos távirat érkezett külföldről.

— NINCS KORMANYVALSÁG JUGOSZ-LAVIÁBAN. Belgrádból jelentik: Az Avala ügynökség cáfolja a jugoszláv kormányválságról külföldön elterjedt híreket.

— Leon Blum Genfben menekült. Rómából jelentik: A Popolo di Roma genfi jelentése szerint Leon Blum volt francia miniszterelnök tegnap délután egy hatalmas gépkocsival átlépte a svájci határt és a genfi tó partján levő villájába vonult vissza. (Rador.)

— Kétfélmillió lei értékű német márkát akart kivinni az országból egy idős uriaszony. Nagyváradról jelentik: Szombaton, a Biharpuspökből Magyarország felé induló vonat egyik második osztályú fülkájében izgatottan viselkedő öreg urinő keltette fel a vámtisztek figyelmét. A vámtisztek igazoltatták a gyanúsán viselkedő matrónt. Útleveleiből, amelyet a sucevai hatóságok állítottak ki, kiderült, hogy 77 éves és Berhang Matildnak hívják. Arra a kérdésre, hogy hova utazik, kijelentette, hogy egyik fiát akarja meglátogatni, aki München mellett él és ha alkalma lesz, meglátogatja másik, Londonban élő fiát is. Arra vonatkozóan, hogy van-e pénz nála, nem akart nyilatkozni, mire leszállították a vonatról és alapos motozásnak vetették alá. Egy vászonzacskóban, amit testére kötött, ötvenezer márkát, vagyis több mint kétfélmillió leit találtak. Bekísérték a nagyváradai ügyészre s ott Neculescu vezetőügyész megkezdte kihallgatását. Az uriaszony közben többször rosszul lett. Kijelentette, hogy nem volt tudomása arról, hogy az országból nem szabad nagyobb mennyiségű idegen valutát kivinni. A Nemzeti Bank egyik tisztviselője megvizsgálása után elbocsátották s útlevelet visszaadták, azok között több olyan van, amelyeket a német birodalom már régen kivont a forgalomból. Kihallgatása után elbocsátották s útlevelet, a nagymennyiségű idegen valutát azonban elkobozták a Nemzeti Bank részére.

Agoston foto?

I. Piata Libertatii 2. sz. I. em.

(—) A lakosságnak tűzfával való ellátása. A vasuti vezérigazgatósága felhívja az érdekelteket, különösen a tűzifakereskedőket, hogy a lakosságnak tűzfával való ellátása érdekében sürgősen szállítsák el az állomások területén felraktározott tűzifájukat. Ezáltal biztosítják a tűzifa szállításának zavartalanosságát. Ezenkívül a tűzifakereskedők nyújtsák be az állomásokon a szükséges iratokat is annak a tűzifának az elszállítására, amelyre eddig nem kértek még vasúti kocsit.

(—) A SZÁMLABÉLYEG ILLETEKÉNEK FELEMELESE. A hivatalos lap június 18-iki 132. száma közli, hogy a számlabélyegilletéket az eddigi öt ezrelékről hat ezrelékre emelték fel.

(—) Mezőgazdasági kísérleti laboratórium megnyitása. Ősosanád községben június 27-én ünnepélyes keretek között nyitják meg az ottani mezőgazdasági kísérleti állomás új laboratóriumát. Az ünnepségen Ionescu-Sisesti földművelésügyi miniszter is megjelenik.

(—) Öngyilkosság szöngázal. Kovács Erzsébet újkisodai asszony három nap előtt faszén segítségével öngyilkosságot kísérelt meg. A mentők súlyos gázmérgezéssel kórházba szállították, ahol az életűnt asszony meghalt. Tettét családi okok miatt követte el.

(—) Felvételi vizsga a katolikus magyar fiúgimnáziumba. A temesvári római katolikus magyar fiúgimnáziumban az első osztályba a felvételi vizsgák június 21-én, holnap, pénteken reggel nyolc órakor kezdődnek a piarista liceum épületében levő intézeti helyiségben. A felvételi vizsgára el kell hozni a születési bizonyítványt, a keresztlevelet, az állampolgársági bizonyítványt, az iskolai bizonyítványt és az újravizsgálási bizonyítványt. Ezenkívül fizetendő 80 lei vizsgadíj és 10 lei bélyegköltség. A beiratás a fiúgimnázium négy osztályába június 21. és 22. napjain, pénteken és szombaton délelőtt megvége az intézeti helyiségben.

(—) Hét éves fiú a folyóba fulladt. Velea Octavian, hét éves radnai fiúcska több társával a Temes folyó partján játszott. Játék közben megcsúszott, a folyóba zuhant és a vízbe fulladt.

(—) A kétszeresen befizetett kataszteradó visszatérítése. Ismeretes, hogy a háztulajdonosok legnagyobb része az 1939-40 évben a 0.5 százalékos kataszteradót úgy az állam, mint a város javára befizették. Ezen adó beszerzésére azonban egyedül az állam jogosult és ezért a háztulajdonosok azzal a kérelemmel fordultak a városhoz, hogy a beszedett kataszteradót fizessék nekik vissza. Bizonyosra vehető, hogy a város vezetősége a kérelemnek helytad, mert ez a törvénynek megfelel. Ebben az ügyben a háztulajdonosok egyesületének irodája szívesen szolgál felvilágosítással.

Urak a börtönben

Bucurestii kép.

A törvényszéki palota előtt hatalmas páncéltűtő áll meg. Nem harcokocsi, nincsenek rajta gépfegyvercsőnyílások, sem egyéb félelmetes holmik. Csak csukott, minden oldaláról fedett szürke gépkocsi. A fővárosban jól ismerik: rabszállító kocsi, vagy mint itt a néphumor nevezi — a duba. A palota bejárata előtt az autó hirtelen megáll, majd belülről kinyílik az ajtó és két revolveres börtönőr ugrik le. Kezükben lövésre készen a nagy szolgálati pisztoly. Azután még valaki ugrik le. Ennek a kezében nincsen revolver. Fogoly. A polgári életben Auschnitt Miksa volt a neve, most azonban csak egy szám.

Polgári ruhában van. Amíg a legfelsőbb bíróság döntése elhangzik, szóval amíg jogerőssé emelkedik az ítélet, addig szabad saját ruhájában járnia, azután beöltöztetik a rabok csíkos uniformisába. A néhány hónap előtt még mérhetetlenül gazdag iparmágnás mindig mosolygó arca most megnyúlt és megtört. Eltűnt róla a fölény és a bizakodás. Szemét féltéken és szegénylősen lesüti, fáj az ucca, a tömeg, a sok kíváncsi tekintet. A polgári ruha, amelyet Londonban készített valamilyen drága és divatos szabó, alaposan megviselt, szinte lötyög viselőjén. A nadrágot már régen nem vasalták, a kabát könyöke is fényes. A fogházban nem gondozták a ruhákat, itt általában keveset adnak a divatra.

A tömegben valaki megjegyzi:

— Tavaly még nyolchengeres luxusautón járt, most pedig a dubán...

A sors néha kegyetlenül megtréfálja az embereket. Tegnap még csukott Limousine, ma duba. Aki eleszik a paragrafusok síkamlós síkján, azt könnyen áttemelik egyik autóból a másikba. És egyik világból a másikba.

Auschnitt Miksa gyorsan eltűnik a törvényszéki palota kapujában. Őt követi ugyancsak revolveres fogházőr kíséretében Alboteanu Victor, a propagandaügyi minisztérium nemrég még nagyhatalmú igazgatója. Ez a huszonhat éves fiatalember egyáltalán nincsen megtörve. Még mindig látni rajta régi hetykeségét, ügylétszik keveset törődik azzal, ami reá vár. Jobbszabású ruha simúl karcsú alakján, de róla is rövidesen lekerül a „civil” és rabruhába öltöztetik. Alboteanu nem tekinti tragikusnak helyzetét. Fiatalon került vezetői pozícióba, azelőtt nyomorgott. Mielőtt ölébe hullt volna a szerencse, ezer leies hónapos szobában nyomorgott és ezt az ezer leit is nagynehezen tudta előteremteni. Egy évig tartott csak az url élet, amely alatt milliókat szerezett és a milliókat el is mulatta a bucarestii éjszakában. Ügyvédjének és barátainak ezeket mondta:

— Leülöm azt az öt-hat évet, amit kapok, aztán megint kezdem előlről. Fiatal vagyok, van időm bőven...

Auschnitt és Alboteanu, az utóbbi hónapokban annyit szerepelt két hírhedt név. Most tolvajok, zsebmetszők, valutásiberek és más bűnösök között éleik. A fényből alázuhantak az árnyékba.

(—) Eltűnt egy tízennégéves fiú. Blidariu Cristina gyárvarosi, Baader ucca 4 szám alatti lakosnő bejelentette a rendőrségen, hogy tízennégé éves fia eltűnt hazulról. A rendőrség megindította a nyomozást a fiú felkutatására.

(—) Örökmádás az erzsébetvárosi templomban. Az erzsébetvárosi római katolikus plébániatemplomban pénteken egész napon át örökmádás lesz. Reggel félhétkor van szentségkítétel és nagymise, este pedig hét órakor szentóra keretében ájtatosság és szentségbetétel.

(—) Új ipari munkaadó cég. A fémipari és villanyszerelési munkaadók Temesvárott szintén céhbe tömörülnek és az előkészítő munkálatokat végző bizottság Dobosan Petru elnöksége mellett következőképpen alakult meg: Juranescu Richard, Wartun Brúnó, Romy Kálmán, Varga István, Szobotka Imre, Hirschl Béla, Kovács István, Weipert Dominik, Pecht Ádám, Bozsák és Fia cég, Mecher-testvérek cég, Hermann György, Bozsák József.

(—) Születések. A temesvári anyakönyvi hivatalban tegnap a következő gyermekek születését jelentették be: Kovács András cipész László nevű fia, Galgóczi Sándor szobafestő Victoria Jolanda nevű leánya, Persa György vasúti műszerész György nevű fia, Kohút Rozália napszámosnő Rozália nevű leánya, Singer Emánuel kereskedő György nevű fia, Kiss László asztalossegéd Margit nevű leánya.

(—) Halálozások. A temesvári anyakönyvi hivatalban a következő halálozásokat jelentették be: Konrád Mária, született Wetzler 45 éves erzsébetvárosi háztartásbeli, Ancaten Juliana született Miera 19 éves boddai lakosnő.

Szerkesztői üzenetek

G. G. Verselése még döcögős, a gondolat sem kiforrott.

— Királyi kihallgatás. Bucurestiből jelentik: A főudvarnagyi hivatal jelentik: Ofelsége II. Carol király kihallgatáson fogadta június 18-án Horia Sima tanárt.

— A Ford-művek 6000 repülőgépmotort gyártanak. Londonból jelentik: A Reuter iroda közli, hogy Beaverbrook repülésügyi miniszter bejelentette, hogy a detroiti Ford-gyár elé szerződést terjesztettek 6000 motor gyártására. A gyártás egy hónap múlva és a szállítás a jövő év elején kezdődik meg.

— Előkelő francia és belga menekültek San-Sebastianban. San-Sebastianból jelentik: Az ideérkezett menekültek között van Rothschild báró, Malvy volt belügyminiszter, valamint a francia és belga parlament több képviselője is. Jannoney a francia szenátus elnöke Irunnál átlépte a spanyol határt és útjának célja Lisszabon.

Tusnád fürdő

legszebb helyén, a Bulev. Blagan, az Irma-villában kényelemmel berendezett, folyóvízes szobák, fürdőszoba használattal kiadók. Érdeklődni és szobákat előjegyezni lehet: a Park-szanatóriumban, a főmadamnál Temesvárott.

— A török külügyminiszter Moszkvába utazik. Belgrádból jelentik: A Politika-nak jelentik Ankarából, hogy elterjedt hír szerint Saracioglu török külügyminiszter rövidesen Moszkvába utazik. Ezt a hírt még nem erősítették meg.

— Megérkezett Romániába Oroszország új követe. Bucurestiből jelentik: Szerdán délután 13 óra 55 perckor Lavrentiev bucurestii új szovjet-követ Tiraspol felől Tighinába érkezett. Az új követ 17 óra 35 perckor folytatta útját a főváros felé.

(—) Orvosi hír. Dr. Paky Emil hazaérkezett és újból rendel, bőr és némi betegek számára. Orvosi kozmetika. Naponta délelőtt 11—1-ig, délután 5—8-ig, Bulev. Carol 22. (Vöröskereszt gyógytárral szemben.) Telefon: 44—60.

(—) A Háztulajdonosok Egyesülete üdvözlő elnökét. Cioban Pompil dr. ügyvéd, a temesvári Háztulajdonosok Egyesületének agilis elnöke, most ünnepele hatvanhatodik születésnapját, amely alkalmából szívélyes szerencsekívánatokban volt része. A Háztulajdonosok Egyesülete küldöttségileg kereste fel elnökét Gerdanovics Sándor nyugalmazott táblabíró vezetése alatt és jókívánságait tolmácsolta. Schiller Ervin igazgató, Lupu Alexandru, Kisfaludy Ferenc dr., Weisz Richárd, Fleisig Traian voltak a küldöttség tagjai, akik méltatták az ügybuzgó elnök eddigi tevékenységét az egyesület érdekében. Cioban Pompil dr. meghatóttan mondott köszönetet.

(—) Orvosi hír. Ifj. Dr. Engels Béla fogorvos újra rendel.

— Tízmillió kártérítés megfizetésére ítélték két pénzügyi ellenőrt. Bucurestiből jelentik: Ismeretes, hogy a múlt évben a bucurestii Orsaru malomban hatalmas aranyú adóvisszaélést leplezték le. A bucurestii törvényszék szerdán tárgyalta a malomba kirendelt két pénzügyi ellenőr bűnügyét és őket 1—1 évi fegyházra, valamint a közbizony védelméről szóló törvény alapján 5000 lei pénzbírságra ítélte. Doroftei Mihail és Dumitru Ion, a két pénzügyi ellenőrt ezenkívül egyetemlegesen a földművelésügyi minisztérium javára fizetendő 6,899.473 leire, a pénzügyminisztériumnak fizetendő 3,203.050 leire, továbbá a légügyi minisztériumnak fizetendő 167.475 lei polgári kártérítés megfizetésére ítélte.

Az autók felülvizsgálata a megyében

A temesvári rendőrség forgalmi osztálya közli, hogy a katonai hatóságok rendelete értelmében újból felülvizsgálják Temestorontál-megyében az összes autót. A felülvizsgálás június 25-én kezdődik és július 15-ig tart. A gépkocsik tulajdonosai ezen időben naponta délelőtt 8—1 és délután 5—7 óra között jelentkezzenek a rendőrség forgalmi osztályánál. A felülvizsgálás személyszállító gépkocsikkal június 25-én kezdődik és mindennap száz gépkocsi kerül sorra. Július 6-án az 1901—2120 Tms. jelzésű személykocsik tulajdonosai jelentkeznek. Július 7-én a teherautók kerülnek sorra ugyancsak százas csoportban, csupán az utolsó napon, július 12-én történik a felülvizsgálás kétszázas csoportban. Ezen a napon a 801—1000 rendszámú teherautók tulajdonosainak kell jelentkezni. A motorkecskék felülvizsgálása július 13-án kezdődik. Az első napon az 1—200, a második napon a 201—300 és a harmadik napon a 301—400 számú motorkecskék tulajdonosai jelentkezzenek. Az autóbusszok felülvizsgálása július 16-án történik. A jelentkezéskor a gépkocsikat is be kell mutatni. Akik a jelentkezést elmulasztják, büntetésben részesülnek.

Megszakítás nélkül érkeznek orosz csapatok a Balti-államokba

Litvániában baloldali kormány alakul

Rigából jelentik: A Stefani-ügynökség közli: Dekenosov szovjet külügyi népbiztos helyettes repülőgépen Rigába érkezett, hogy együttműködjön a lett hatóságokkal a rend fenntartásán és az új kormány megalakításán. A szovjet csapatok megszakítás nélkül érkeznek Lettországba. A lett zsidók megkísérelték, hogy rendzavarást okozzanak, amikor lelkesen ünnepelték a bevonuló szovjet csapatokat. Ez a kísérletük azonban visszatetszéssel találkozott a szovjet csapatok körében, amelyek parancsnokai értesítették a lett hatóságokat, kérve, hogy akadályozzák meg az ilyen tüntetéseket, amelyek csak arra alkalmasak, hogy az ország belső békéjét zavarják.

Kaunasból jelentik: Gedvilas, az új belügy-

miniszter átvette hivatalát. A Német Távirati Iroda jelentése szerint az új kormány tagjai Galvanauskas pénzügyminiszter kivételével a volt szociálista néppárt baloldali csoportjának tagjai.

Uluots eszt miniszterelnök kedden rádióbeszédet mondott. Kijelentette, hogy a szovjet csapatok Esztországban való elhelyezése és más ezzel kapcsolatos kérdések rendezése céljából Esztország és a Szovjet Unió június 17-én Narvában katonai egyezményt írt alá. Félreértések és kihívások elkerülése végett Esztország polgári lakossága az egyezmény értelmében köteles fegyvereit beszolgáltatni.

(Rador.)

Japán igényt tart francia Indókinára

Fenntartják a távolkeleti status quot

Tokióból jelentik: A japán kormány közölte, hogy

felhívja Németország és Olaszország figyelmét a japánok francia-indokínai érdekeire.

Illetékes körökben tartózkodtak a nyilatkozattételtől, de anyai kiszivárgott, hogy Japán stratégiai szempontból ügyel a francia Indókinára.

A Reuter-ügynökség jelenti: A francia fegyverszüneti kérelemmel kapcsolatban szűkebbkörű japán minisztertanács volt, amelyen a

miniszterelnök, a külügyi, hadügyi és tengerészeti miniszterek vettek részt. A Domei-ügynökség jelentése szerint a diplomáciai megfigyelők véleménye szerint a japán kormány minden erejével igyekszik a francia Indókinára és a hollandiai gyarmatok status quojának fenntartását megőrizni és valószínű, hogy a kormány demarso fog intézni ebben az ügyben.

(Rador.)

LAPZÁRTA

A Stefani hírszolgálati iroda közli, hogy a japán külügyminisztérium helyettes államtitkára tudatta a tokiói francia nagykövettel, hogy Francia-Indókinára által a csunkingi kormányának nyújtott segítség azonnali megszüntetését kívánja. Japán hivatalos körökben kijelentették, hogy ha Indókinára továbbra is támogatja Csang-Kai-Seket, Japán kénytelen lenne expedíciós hadtestet küldeni Indókinára, hogy a keletázsiai hadműveletek folytatásához szükséges stratégiai pontokat elfoglalja.

★

A Német Távirati Iroda közli, hogy a brit hatóságok szikratáviró útján közölték az angol, valamint a nyugati hatalmak szolgálatában álló hajókkal, hogy kerüljék el a francia kikötőbe való bejutást.

★

A Német Távirati Iroda közli: Kluge tábornok, az egyik német hadsereg parancsnokának, valamint a német csapatok áldozatkész szellemének következtében a roueni székessyegyház megmentését a pusztulástól. Pierre Petit de Julleville roueni érsek saját kezűleg írott levélben köszönte meg a német véderőnek a székessyegyház megmentésénél tanúsított tevékenységét. A levél többek között a következőket tartalmazza:

— A székessyegyházban tűz ütött ki és örömmel ismerem el, hogy a német katonai hatóságok mindent megtettek a tűzvesz megakadályozására, ami estig teljes mértékben sikerült.

Az olfási munkálatok során két tiszt és több katona súlyosan megsebesült.

(—) Fiatal munkás halálos balesete. Urban György, húsz éves karánsebesi munkás leereszkedett a háza udvarán levő kútba, hogy a láncról leszakadt vedret kiemelje. Amikor leért a víz színéhez, a kút falából több téglá kihullott és a kút összedőlt. A szomszédoknak csak másnap sikerült a munkás holttestét a kút mélyéből felszínre hozni.

— Tízennyolc éves életűt. Valco Stefan, tizennyolc éves ócsanádi fiatalember még június 16-án eltűnt hazulról. Hozzátartozói mindenféle keresztek, azonban csak tegnap délután találták meg osztásnak indult holttestét. A fiatalember öngyilkossági szándékkal felakasztotta magát és meghalt. Tettének okát nem ismerik.

Tallinból jelenti a Német Távirati Iroda: Zdanov, a legfelsőbb szovjettanács tagja szerdán délelőtt Tallinba érkezett. A pályaudvaron Pliip eszt külügyminiszter fogadta.

★

A bolgár fővárosban szerdán írták alá a német-bolgár kultúrális egyezményt. Az egyezményt Bulgária részéről Filov miniszterelnök és a bolgár nemzetnevelésügyi miniszter, német részről pedig Von Richtofen szófiat német követ írta alá.

★

Kairóból jelenti a Reuter távirati iroda: Az egyiptomi brit légi haderő főparancsnoksága a következő közleményt adta ki: Több angol repülőgép és kisebb hadihajó megtámadott egy ellenséges tengeralattjárót. Azt hiszik, hogy a támadás sikerrel járt. A brit légi erő ezenkívül támadást intézett Tessenia ellen, ahol egy hangárt pusztított el. Az Eritreában levő Rahejtát két ízben is bombázta az angol légi haderő, míg a délrodézial repülőgépek Dél-Etiópiában végeztek sikeres felderítő repülést és bombáztak több helységet.

★

A francia rádió állomások közölték a francia nemzetvédelmi minisztérium következő közleményét:

Az olasz hadüzenet óta eltelt hét folyamán sikerült több ellenséges tengeralattjárót elsüllyeszteni a Földközi-tengeren. A Földközi-tenger nyugati részén a tengeri közlekedés biztosítva van.

Legujabb sport

A vasárnap megkezdődött kis KK mérkőzés során szerdán a magyar bajnok Ferencváros Szekesvárosban az ottani Slaviával, míg az Újpest a zágrábi Gradianszkiival mérkőzött. Szerajevóban a Ferencváros Kroner Piki román játékosvezető bráskodása mellett 1:0 féldíj után 3:0 arányban kapott ki. Zágrában az Újpest ugyancsak 1:0 féldíj után 4:0 arányban szenvedett vereséget. Így a kis KK-ban résztvevő mindhárom magyar csapat a találkozások első mérkőzésén vereséget szenvedtek.

Visszaemlékezés Waterloora

A történelem gyakran ismétli meg eseményeit, az emberek mégsem vonják le a helyes következtetéseket s így természetes, hogy az egy helyen megtörtént katasztrófák későbbben is megismétlődnek. 125 év előtt hanyatlott le a Korzikai csillaga és a hadiszerencse mindörökké elhagyta. A világ egyik leghatalmasabb stratégiája: Bonaparte Napoleon, a franciák legendás hírvő császára, ott tűnt el Waterloónál a világtörténelem színpadáról.

A kis belga Waterloo falu, amely alig néhány szalmafedeles kunyhóból állott s ma sem nagyobb, mint akkor volt, az európai nagy nyugati konfliktusokban mindig a középpontba került. A spanyol örökösödési háborúk óta Belgium mindig is nagy szerepet játszott a haditörténelemben. És ahogy I. Napoleon itt próbálta feltartóztatni a sorsot, amely Wellington és Blücher képében jelentkezett, éppen úgy megkísérelte most Weygand tábornagy is, hogy megállítsa a németeket, ami azonban eddig nem sikerült.

A NAGY TALALKOZÓ

1815. március 20-án vonult be nagy fényvel I. Napoleon Párisba, annak ellenére, hogy hét nappal előbb már a szövetséges hatalmak megüzenték neki a háborút. Poroszország és Anglia csapataikat Belgiumban vonták össze, amire Napoleon is hamarosan összeállított egy igen erős hadsereget és azzal a francia nemzeti ünnep napján megindult Belgium felé, hogy az angol és porosz csapatok egyesülését megakadályozza az orosz és az osztrákokéval. Június 16-án a poroszokat Ligny mellett tönkreverte.

Ezt másnap hajnalban az angol hadvezér, Wellington marsall, megtudván, új állásokba vonult vissza Braine-La Leud mellett, Waterloótól délre. Itt érte őt Blücher értesítése, hogy csak tartson ki, mert újabb haderőkkel közeledik. Ugyanaz nap Napoleon, Grouchy tábornokot 34 ezer emberrel küldötte a poroszok üldözésére, ő maga pedig Frasnes felé masírozott és ott egyesült Ney marsall hadseregével. Amint Wellington állásait meglátta, azonnal megparancsolta a támadást. A holland-brit hadsereg 67.600 emberből állott, azok között 30 ezer német is volt, 13 ezer lóval és 180 ágyúval. Június 18-án harvonalba fejlődtek fel. Vele szemben három angol és két németalföldi hadosztály állott. Itt alakult ki az egyesült hadsereg középpontja, amelynek főparancsnoka Orániai Vilmos herceg volt. A Nivelles felé vezető útra támaszkodott a jobbszárny, amely két angol divízióból és a braunschweigi divízióból állott Cook és Clinton vezetése alatt, a főparancsnoki tisztet pedig Hill lord töltötte be. A balszárnyat Picton tábornok vezette, s ez két angol és egy holland hadosztályból állott, Lambert és Poncher tábornokok alatt. Ez a szárny La-Haye és Pepelotte között állt. A tartalékokat Mont-Saint-Jean felé vonták össze.

Napoleon 72 ezer katonával rendelkezett (három gyalog- és két lovashadosztállyal), valamint a testőrségekkel s rendelkezésre állott 15 ezer ló és 246 ágyú. Délőtt tíz órakor (június 18.) csatarendekbe állottak fel a franciák. A centrum Belle-Alliancénál volt. A jobbszárny a nivellesi országúton fejlődött föl, a baloldali pedig Frischer-montig terjedt.

MINDEN ÖSSZEOMLIK

Délőtt fél 12 órakor parancsolta meg a császár a támadást. Elsőként a francia balszárny támadott Hougomont erdeje felé, Bonaparte Jérôme alatt. Az angolok a jól megerősített kastélyt keményen védték, közben azonban a franciák főtámadása az angol balszárny ellen indult meg. Véres tusa kezdődött La-Haye Sainter major mellett; a magaslatot rohamozó francia csapatokat a brit gyalogság és a válogott brit lovasság visszaűzte a völgybe. Azonban ott már várta őket Napoleon kipróbált lovassága, amely az angoloknak több, mint a felét lekaszobta. A francia lovasság erre üldözőbe vette a menekülő angolokat, de jól elrejtett helvről irányított gyalogsági tűzben ez a támadás összeomlott. Ekkor Napoleon Nev marsall vezetése alatt két vértés hadosztállyal tömegrohamot intéztetett az angol centrum ellen, azzal a parancsal, hogy azt letörjék. Ez a gyönyörű lovas-roham a brit gyalogság közeli tűzében elbukott. Ekkor hihetetlen vitézséggel vitte neki

Kellermann tábornok testőr-lovaszereit az angoloknak, de ez a hősi és bravúros támadás is összeomlott, mert Napoleon nem tudta azt gyalogsággal alátámasztani. Ennek oka pedig az volt, hogy Grouchy hadserege megkésétt. A kora reggeli órákban ugyanis a jobb francia szárnyon kisebb csetepaték kezdődtek porosz csapatokkal, de Napoleon nem akarta elhinni, hogy Blücher hadserege már ismét harcra kész. Hanem, amikor Blücher hadteste fél öt órakor Frischer-Montnál a párisi erődből előretört, akkor Napoleon hatodik hadosztályát küldte ellenük, csak amikor a harc erősödni kezdett és hevesebbé vált, küldte a fiatal gárdát a poroszok ellen, akikkel Plancenois falu birtokáért órákon át küzdöttek. Hogy a poroszok és angolok egyesülését megakadályozza, Napoleon összes erőivel készítette elő a nagy csapást. Wellington este hét órakor már igen szorongatott helyzetben volt, csak amikor föltűntek a távolban a porosz gránátosok, akkor támadt újra a megtizedelt angol sorokban némi remény. A poroszok igen heves támadással törtek előre és a völgyben elvesztett állásukat visszafoglalták. Az angol lovasság erre a némiképp már bomlás jeleit mutató francia gyalogságot oldalba kaptá. Rövid idő múlva a poroszok Napoleon hátában elfoglalták Plancenoist. A porosz tüzérség ekkor szintén oldaltűz alá vette a franciákat. A francia jobbszárny hirtelen összeomlott és Orániai Vilmos herceggel együtt, vad futásnak eredt. Összesen csak négy francia testőrszázlój, Napoleon szemfénye, vonult vissza teljes rendben Belle-Alliance felé és fedezte a háttérét. A nagy Korzikai közöttük maradt, hogy hősi halált haljon soraikban és csak Soult marsall önfeláldozásának köszönhető, hogy ez nem történt meg. A

LÁTOGASSA MEG

Budapestet

a Duna királynőjét

a gyönyörű fekvésű fürdővárost

Felvilágosítással szolgál:

Budapest Székesfőváros

Idegenforgalmi Hivatala

Budapest, V., Deák Ferenc-u. 2.

Telefon: 181-213, vagy 181-349

következő órában már az utolsó hadoszlopok is széjjel voltak verve, a futás általánossá vált, borzalmas vérfürdő következett; Napoleon nem tudta többé összeszedni csapatait, hogy belőlük új, harcképes hadsereget alakítson.

Az akkori krónikások megírták, hogy mindkét részen borzalmas volt a veszteség, mert a franciák 35 ezer halottat és sebesültet hagytak hátra és hatezer foglyot, összes ágyúikat s máhájukat elvesztették. Még Napoleon császári kocsija is, — amelyben óriási kincsek voltak felhalmozva, — az angolok birtokába jutott. Az egyesült angol-porosz seregek 22 ezer embert veszítettek, 1120 tiszt maradt a dicsőség mezején.

Napoleon a megsemmisítő vereség után odahagyta császári koronáját és birodalmát és már június 22-én véglegesen le is mondott fia javára a trónról. Wellington pedig az angol király a győzelemért Waterloo hercegévé nevezte ki.

László Zoltán dr.

A bucurestii postavezérigazgatóság legújabb rendelkezése a külföldre irányított postacsomagok, repülőposta és táviratok felvételéről

A nemzetközi helyzetre való tekintettel a postai levél és csomagszállítás bizonyos országokkal rendkívüli nehézségekbe ütközött, úgy, hogy

a bucurestii postavezérigazgatóság egyes állomásokba a küldemények továbbítását egyelőre beszüntette.

Erre vonatkozóan a postavezérigazgatóság távirati uton értesítette a postafőnökséget az e téren bekövetkezett változásokról. A közönséget érdeklő intézkedéseket alább közöljük:

Postacsomagot felvesznek a postán: Albánia, Csehország, Morvaország, Bulgária, Dánia, Svájc, Eritrea, Esztorország, Abesszinia, Finnország, Németország, Portugál-India, Olaszország, Jugoszlávia, Lettország, Líbia, Litvánia, Portugália, Szlovákia, Olasz-Szomáli, Spanyolország, Svédország, Magyarország és a Vatikán számára.

Repülőposta forgalom működik: Albánia, Csehország, Morvaország, Bulgária, Dánia, Svájc, Eritrea, Esztorország, Abesszinia, Finnország, Németország, Görögország, Korfu szigete, Kréta szigete, Haifa, Havay szigete, Olaszország, Szardínia szigete, Jugoszlávia, Lettország, Líbia, Litvánia, Mexikó, Palesztina, Portugália, Rhodos szigete, Szlovákia, Olasz-Szomáli, Spanyolország, Egyesült Államok, Svédország, Szíria, Transzjordánia, Törökország, Magyarország és a Szovjetunió felé.

A távirát forgalomban a helyzet a következő: Táviratot Magyarországra csak a feladó veszélyére vesz fel a postahivatal. A Magyarországra küldendő táviratokon egyébként az aláírás előre megállapított távirati cím nem lehet és a feladó magán személy, vagy cég teljes nevét köteles kiírni Belgiumba, Hollandiába és Luxemburgba magántávirat nem küldhető. Olaszországba szintén csak a feladó veszélyére vesznek fel sürgőnyt és csak olasz nyelven. Itt is a teljes aláírás kötelező. A címzett neve rövidítve, vagy előre megállapított távirati cím formájában nincsen megengedve. Szovjetországra csak tisztán érthető szövegezésű sürgőnyt továbbítanak, a feladó teljes nevével és a következő nyelveken: orosz, német, angol, francia, ukrán, fehér-orosz, azbég, török, georgiai és örmény.

Legutóbb bucurestii jelentés alapján megírtuk, hogy Belgiumba, Luxemburgba és Hollandiába irányuló postai forgalmat beszüntették. A postavezérigazgatóság szerda reggeli távirati rendelkezése értelmében Hollandiába továbbra is küldhető magánlevél és levelelőlap.

Kedvezően folynak az érettségi vizsgák

A Carmen Sylva leányliceumban működő érettségi bizottság befejezte működését. Ennél a bizottságnál összesen 92 jelölt jelentkezett érettségi vizsgára és ezek közül 77 tanulónak sikerült a vizsga, míg tizenöt jelölt megbukott. Az eredményből megállapítható, hogy a jelöltek jól felkészültek az érettségi vizsgára. Az állami német liceumban és a Diaconovici Loga liceumban működő bizottságok előtt még folynak a vizsgák. Az állami német liceumban működő bizottság előtt újabban husz jelölt közül tizenötnek sikerült a szóbeli vizsga, míg a Diaconovici Loga liceumban működő bizottságnál husz jelölt közül tizenhárman tette le sikeresen a szóbeli érettségi vizsgát. A vizsgák eredménye Temesvárott kedvező.

Tegnap befejeződtek Temesvárott a kereskedelmi érettségi vizsgák is. Az utolsó két napon a következők tették le sikeresen a vizsgát: Bárányi László, Bobalca Stefan, Crasiunescu Cornel, Gornian Gheorghe, Lederer János, Popa Dumitru, Retezan Vasile, Szántó Sándor, Widder Frigyes, Salamon Gábor, Suvaianu Gheorghe, Seszler Gusztáv, Veltan Pavel és Manciu Nicolae. Az érettségi vizsgára jelentkezett hatvanöt jelöltből itt csak huszonhat vizsgázott sikeresen, harmincnégy jelölt megbukott.

A Dodekanézosz négyezer éves története és helyzete a mostani háboruban

Dedokanézosz. Görög földrajzi elnevezés. Mostanában a világpolitikai eseményekkel kapcsolatosan — különösen amióta Olaszország is belépett a háborúba — sokat emlegetik az ujságok. Dodeka magyarul annyit jelent, hogy tizenkettő, nézosz pedig magyarul sziget. Tizenkét szigetet értenek a dodekanézosz összefoglaló nevezet alatt. A Görögország körül a tengerből kiváncsiszkodó közel száz sziget közül ez a tizenkettő nevezetes ma és nevezetes volt már évezredek előtt. A Dodekanézosz szigetcsoport az Égei-tengeren fekszik.

A tizenkét sziget közül tizenegy kört képez, amelynek közepén emelkedik ki a tenger habjából a tizenkettődik, amelynek neve Delos. A másik tizenegy a következő: Andros, Tenos, Mykonos, Keos, Kythnos, Paros, Naxos, Melos, Ios, Thera és Siphnos. Szőlő, déligyümölcs és olajbogyó termesztése, valamint állattenyésztés volt a tizenkét sziget lakosainak főfoglalkozása már Krisztus előtt kétezer esztendővel és az ma is még. A tizenkét sziget összterülete kétezerhat-
százkilencvenöt négyzetkilométer.

DELOS LEGENDAJA

Delos, amelyet a tizenegy társsziget mintegy védőn körülfog, szent helye volt a régi görögöknek. Delos testvérei közül a legkisebbik, mert területe alig valamivel nagyobb, mint öt négyzetkilométer. A régi görög monda szerint

Sziget, melyen nem szabad meghalni

Krisztus előtt négyszázhuszonhatban Athén rendeltére Delos szigetén felásták valamennyi sírt, a halottak földi maradványait kihantolták és azokat a szomszédos szigeten temették el újból. Ugyanakkor Athén megparancsolta, hogy ezentul sem születésnek, sem halálnak, sem temetésnek nem szabad többé Delos szigetén előfordulnia. A vajudó nőket ezért gyorsan valamelyik más szigetre vitték csolnakon és csak később hozták őket vissza gyermekükkel együtt. Elvitték a betegeket is és ha valamely más szigeten meggyógyultak, visszamehettek, ha pedig az idegenben meghaltak, ott is temették el őket. Ennek a szigorú rendeletnek az alapja az volt, hogy a szüles, a halál és a temetés beszennyezi az isteni szentélyt, ezt pedig kerülni kell.

Delos szigetén minden negyedik esztendőben tartották az úgynevezett delosi ünnepségeket, amelyeken körtáncokat, új dalokat és zenei műveket, valamint a költők új verseit adták elő. Rendeztek ezenkívül Apolló tiszteletére lófutásokat is, amelyekből az évszázadok során a mai löversenyek fejlődtek. A delosi ünnepeken Athén mindig nagy küldöttséggel képviseltette magát, amely erre a célra épített szent hajón utazott oda. A küldöttség Deloson elképzeltetlenül pazar áldozatokat és lakomákat rendezett.

VIRÁGZÁS UTÁN HANYATLÁS

Az ünnepségek és zárandoklatok révén Delos nagy virágzásnak indult. Kereskedelmi központtá és szabad kikötővé lett, amelyet a nyugati és keleti kereskedők messzi távolságokból kerestek fel. Hosszú időn keresztül a rabszolgakereskedők is odahozták élő portékájukat, melynek ott nagy keletje volt. A hihetetlen fejlődés után azonban a Krisztus utáni második században bekövetkezett a hanyatlás, amely olyan gyors volt, hogy Delos teljesen lakatlanná vált és az még ma is. A gyönyörű templomok, szentélyek, csarnokok és egyéb épületek romba dőltek. A romokat az idők folyamán belepte a por és homok. 1873-ban francia tudósok ásásokat kezdtek Delos szigetén és csakhamar sikerült számos remek építkezésnek maradványait feltárni. Rengeteg szép márványszobrot, oszlopot és egyéb díszítést találtak.

Delos szigetével egyidejűleg virágzott az élet a körbefutó tizenegy szigeten is. Ezekben ma is pezsdülő élet van. A tizenegy sziget lakosságának a száma kétszázötvenezer és ezek túlnyomórészt görögök. Vannak török és olasz lakosaik is, ezek azonban későbbi jövevények.

A Dodekanézosz-szigetek a török birodalom megszületéséig görög kézen voltak. A törökök terjeszkedésük során egész Görögországgal

a sziget a mennyből esett a tengerbe és céltalanul hanyódott a hullámokon. Akkoriban történt, hogy Létó, aki Apolló isten morgantikus felesége volt és gyermeket várt, egyik helyről a másikra vetődött, de sehol sem volt nyugalma, mert néhány istennő, akit Apolló miatta mellőzött, üldözte. Létó csolnakján a hullámok hátán bolyongó Delos sziget partjáiig vetődött és akkor megszólalt a sziget:

— Gyönyörű Létó, lépj reám és adj életet fiadnak földemen.

A szigetnek ez a nemeslelkűsége tetszett Apollónak és kijárta Zeusznál, az istenek királyánál, hogy négy gyémántoszloppal támassza meg Delos szigetét, amely azóta is szilárdan egy helyben áll. Delos szigetén már Krisztus Jézus születése előtt ezer évvel nagy Apolló-tisztelet volt. Évente a görög anyaországból és a szigeteiről sok ezren zárandokoltak Delosba, hogy ott Apolló istennek áldozatot mutassanak be és a szent ligetekben hozzája imádkozzanak és szépségéről énekeljenek. Apollónak a szigeten olyan hatalmas temploma volt, amilyen sehol másutt görög földön. A szigetet a két egymással vetélkedő görög állam, Athén és Spárta sokat harcolt egymással és hol az egyiké, hol a másiké volt. Azonban akár Athén parancsolt Delos szigetén, akár Spárta, mindegyik politikamentesnek tartotta meg Delost és igyekezett annak vallási fontosságát emelni.

együtt a tizenkét szigetet a többi görög szigettel együtt birtokukba vették. Amikor a múlt század elején megindult a görögök szabadságharca, a tizenkét sziget is élénk részt vett abban. Görögország és számos szigete visszaszerezte függetlenségét és megalakult a görög királyság. A Dodekanézosz szigetcsoport és a kisázsiai part mentén néhány más sziget is azonban megmaradt a törökök birtokában.

KÉNYSZERŰ OLASZ LEMONDÁS

Igy maradt ez 1912-ig. Ebben az esztendőben Olaszország az afrikai Lybia birtokaiért háborút indított Törökország ellen és ennek során megszállotta a tizenkét szigetet és ezenfelül Rhodosz szigetét is. Törökország az 1912 október 18-án kötött olasz-török békeszerződés értelmében a szigeteket átengedte Olaszországnak. Amikor azután a világháború után, 1920 május 14-én Sévresben az egyesült hatalmak megkötötték a békeszerződést a központi hatalmak oldalán harcolt és velük együtt térdrekenyszerített Törökországgal, Olaszország Rhodosz kivételével a Dodekanézosz tizenkét szigetének Görögországhoz való csatlakozását hozzájárult. Ez volt Görögország jutalma azért, mert a világháborúban nem csatlakozott a központi hatalmakhoz.

ELSŐ VALTOZTATÁS A BEKESZERZÉSESEN

Olaszország kedve és tetszése ellenére mondott le Anglia és Franciaország nyomására a Dodekanézoszról és már akkor hangoztatta, hogy volt háborús szövetségesei megkurtították és ezt igazságtalannak tartja. Olaszország 1922 október 8-án felmondta a sévresi szerződésnek rája nézve sérelmes pontjait és a tizenkét szigetet ismétől újból megszállotta. Azóta Dodekanézoszon ismét Olaszország parancsol és a szigeteket, valamint Rhodosz szigetét is modernül felszerelt erődökké varázsolta át. A szigetekben az olaszok bázisokat is berendeztek repülőgépek és hadihajók számára.

A Dodekanézosz tizenkét szigete felé azonban állandóan kacsintgat úgy a török, mint a görög. Mindkettő magának óhajtja azokat, vagy legalább is osztozkodni volnának hajlandók azokon.

Ki tudja, mit rejt a jövő Dodekanézosz számára? Nincsen kizárva, hogy ágyúk lövése, bombák robbanása, puskák dördülése megzavarja Apolló és a többi görög istenség két évezredek álmat.

Kubán Endre

Gărăna Wolfsberg

1000 m. magaslati hely. Idény május 15-től október 15.ig. — Legolcsóbb nyaralótelep. 3 bazinos strand. Vasútállomás: Slatina-Mica. Autó csak rendelésre vár az állomáson. Prospektust készséggel küld: J. Weinfurter, Garana Wolfsberg, Slatina-Timisului.

Az értelmes állat

Megismerkedtem Tücsökkel, a beszélő kutyával. Hidegkútról érkezett hozzám a híre. Családom egy tagja járt ott valamiért és hazajövet azt újságot, hogy olyan kutyát látott, amelyik beszél. Egyetlen szót ugyan, de azt pontosan mondja. Azonnal elhatároztam, hogy ezzel a kutyával megismerkedem.

Mielőtt azonban kimegyünk Hidegkútra, kissé álljunk meg. Voltaképpen minden kutya beszélő kutya, csak kutyanyelven beszél. Ennek a nyelvnek is vannak szavai. Az én boldogult pulikutya, Pocok, egészen másként ugatott, ha családtag közeledett az előszoba-ajtóhoz s egészen másként, ha idegen. A kutya csahol, vakkant, szűkül, vinnyog, vomít: ez mind-mind mást jelent. S aki foglalkozik a kutyával, könnyen meg is tanulja ezt a beszédet. Egyszer a kutya nagyon is tud beszélni a maga nyelvén. Most azonban olyan kutyáról van szó, amely emberi szót tud kimondani.

Ez a kutya Tücsök. Tücsök Lázár István házában lakik, Lázár István hangmérnök a filmgyárban, Hidegkútról jár be hivatalába, még pedig gépkocsival. Már innen is látszik, hogy elég türelmes ember, a kutyáoktatáshoz pedig elsősorban türelem kell. De nem akarom neki tulajdonítani felesége érdemeit. Tücsköt inkább a felesége tanította beszélni, mert erős akarat is kell a kutyáoktatáshoz.

De a legfontosabb a kutya oktatásánál a szeretet. Abban pedig Tücsöknek van része elég. Lázárék kedves régi kúriában laknak, a látogatót már az ámbituson a hangosan ugató Tücsök fogadja s rögtön meglátszik, hogy Tücsök itt nem aféle közbömbös házi tartozék, hanem egyenesen családtag. Különbözik nem tiszta puli, hanem nyilvánvalóan pulumi keverék, ami mingyárt meglátszik a fülein: hegyezni tudja. Mindenesetre szép kutya, különösen a pofája nagyon kedves, fekete pamutbozontjai közül csillog ki élénk szeme, amely tele van vidámsággal és értelemmel.

Most jött a mutatvány. Gazdái lecsitították a vendég miatt izgatót és ficámkoló kutyát, aztán úrnője így szól hozzá:

— Jól figyelj, Tücsök. Mondd meg szépen, ki ad neked enni?

Erre a kutya tisztán és félreérthetetlenül, valami furcsa morgó hangon így felelt:

— Mamma.

Ha egy kutya a kiváló értelmi cselekedetre képes, az engem nem szokott meglepni. A kutyával nem foglalkozók mélyen alábecsülik az állat szellemi képességeit. Láttam már bámulatos dolgokat juhász-nevelte puliktól faluhelyen. De erre a mutatványra magam is meghökkenem. Megkértem a háziakat, ismételjék meg, hátha csak véletlen volt. Megismételték többször is és megfigyeltem, hogy a kutya éppen úgy ajkaival képi a mó betűt, mint az ember. Hangja az a hang, amelyet a morgáshoz szokott használni. A szó pontosan hangzik, kisgyermek sem mondhatná különben. A mutatvány bizonyos és kétségbevonhatatlan. Sőt — ami megdöbbentő —, a kutya tudja, hogy mit mond ezzel a szóval, hiszen a család más tagjait is nevtükről ismeri, de azok nevét kimondani nem tudja.

Megállapítottam, hogy ebben a kutyában igen erős utánozó ösztön rejlik, ami majmoknál köztudomású, kutyáknál annál ritkább. Úrnője azt meséli, hogy maga elé vette a kutyát és hónapokon keresztül mutatta előtte az émm-képző szájmozdulatot. Tücsök addig figyelt, míg utánozni tudta. Utánozó ösztöne onnan is megállapítható, hogy mikor gazdája elindul hazulról és a családtagok a kert kerítéséig kezökkel integetnek utána, ő feláll és mellőse lábával topog a kerítésen, mintha ő is búcsút integetne. Egyébként sok olyasmit tud, amit a nagyon eszes kutyák tudnak: megkeresi a szobában eldugott tárgyat, még a szőnyeg alá is befurakodik a kutatás közben orrával, a vendégnek virágot hoz a kert tulsó végébe, az ételfalatért két lábán körben forogva táncol satöbbi. Jókedvű, játékos természetű, virgoc állat és nagyon engedelmes. Nem tartanám céltalannak, ha hivatalos szaktudós megnézné, mert nem hiszem, hogy sok olyan kutya akadna, amely mamát tud mondani. A tudományunk ezt meg kell vizsgálnia és felelőlegesen jegyeznie.

Lázár Istvánt megkérdezték, mennyiért adná el a kutyát. Ezt felelte:

Annyi pénz nincs a világon.

En is ezt felelném, ha Tücsök az enyém volna. De ha kölyke lesz, abból már lefoglaltam kettőt.

Harsányi Zolt.

SPORT

Atlétikai viadalok Bucurestiben

Az Iconomu-kupáért megtartott atlétikai versenyt a Viforul Dacia nyerte meg 68. ponttal. 2. Venus (ifjúsági) 53 ponttal. 3. Stadiul Roman 17 ponttal. 4. Victoria 6 ponttal. A verseny kimagasló eredménye az, hogy Talmaciu, a 800 m.-es síkfutásban új ifjúsági rekordot állított fel. Jobb eredmények a következők:

100 m.: 1. Antonescu Victoria 11 mp. 800 m.: 1. Talmaciu Viforul Dacia 2 p. 00.6 mp. országos ifjúsági rekord. 1500 m.: 1. Talmaciu 4 p. 10.6 mp. 5000 m. 1. Dinu Cristea Stadiul Roman 15 p. 47.4 mp. Gerelydobás: 1. Capeleanu Viforul Dacia 56.40 m. Rúdugrás: 1. Clement Baciu, Venus 320 cm. Súlylökés: 1. Gurau, Viforul Dacia 13.69 m. Diszkoszvetés: 1. Gurau Viforul Dacia 41.48 m.

Jó eredmények a magyar atlétikai versenyeken

Jó eredmények voltak azon a versenyen, melyet a magyar atlétikai szövetség rendezett. 100 méter: 1. Sir dr. BBTE 11, 2. Regős UTE 11,2, 3. Gyenes MAC 11.3. 400 m.: 1. Sándor UTE 50.9, 2. Pelsőczy TSE 51.3. 800 m.: 1. Szabó MAC 1:56.2, 2. Gyergyói MÁVAG 1:56.7, 3. Istenes dr. MAC 1:57. 3000 m.: 1. Eper UTE 8:43.2, 2. Németh MAC 8:44, 3. Esztergomi BSzKRT 8:45. 110 m. gát: 1. Hidas BLE 13, 2. Kiss TSE 16.3. Rúd: 1. Zsuffka MAC 390, 2. Kovács TFSC 350, 3. Kovács TSE 340. Diszkosz: 1. Kulitz BBTE 47.92, 2. Németh MAC 42.24, 3. Pethő dr. PEAC 42.13. Kalapács: 1. Bertalan MAC 39.08, 2. Gáspár MAC 38.28, 3. Rácz dr. MAC 37.25. 4x100 m.: 1. „B” válogatott (Sir dr., Regős, Sándor, Pelsőczy) 42.8, 2. MAC (Szőnyi, Bellaágh, Vadas, Gyenes) 44.8.

Sporthírek mindenfelől

A Sportul Studentesc csapata Szófiába kapott meghívást. A fővárosi diákcsoport két mérkőzésre kapott meghívást a bolgár fővárosba. A meghívást Struzka, a Sportul volt játékosja közvetítette, aki mint edző működik Szófiában. A diákcsoport vezetősége elfogadta a meghívást.

Külföldi játékvezető vezeti a Román Kupa döntőt. A szövetség körében már most elhatározták, hogy a Román Kupa döntőjét idegen játékvezetőre bízzák. Több külföldi játékvezető neve került forgalomba, de a szövetség eddig még nem döntött véglegesen.

A Rapid budapesti győzelmének utóhangjai. A Rapid FC bravúros győzelmet aratott a magyar fővárosban, ahol a Hungária csapatát sikerült kétvállra fektetnie. A sajtó elismeréssel ír a vasutasok teljesítményéről, akik valószínűleg biztosították továbbjutásukat a kis KK-ban. Az elismerésen túl azonban a szövetségi vezetők elhatározták, hogy emlékéremmel tüntetik ki a csapatot, a játékosok pedig egy-egy szép emléket kapnak.

A Mures győzelmet aratott a kolozsvári válogatott felett. A Mures csapata vasárnap 5:2 arányú vereséget szenvedett a kolozsvári válogatottól. A második mérkőzést hétfőn játszották le és azon a Mures 7:1 arányú győzelmet aratott a kolozsváriak felett.

Két kis KK mérkőzés Budapesten. A kis KK keretében szombaton és vasárnap két mérkőzés került lebonyolításra, a magyar fővárosban. Szombaton az Újpest csapata a Gradjanszkyval mérte össze erejét, míg vasárnap a Ferencváros a Sláviával mérkőzik.

Nemzetközi teniszmérkőzés Gödöllőn. Augusztusban rendezik meg a magyar teniszszövetség Gödöllőn a kormányzó serlegéért folyó nemzetközi mérkőzést, melyre Olaszországból, Németországból, Jugoszláviából és Magyarországból csak a legjobb 2-3 játékost hívják meg.

Győzött a magyar csapat a bécsi nyolcevezős versenyen. A Budapest-Berlin-Bécs városközi nyolcevezős versenyt Budapest csapata nyerte meg 6 p. 07.8 mp.-es idővel. 2. Berlin 6 p. 11 mp.-el, 3. Bécs 6 p. 16.8 mp.-el. A győztes magyar csapat a Hungaria és Pannónia válogatottjaiból állott.

Az FC Craiova bekerült az A. osztályba. FC Craiova-FC Ploesti 1:0 (1:0). Biró Brandabura. A nagy meglepetést keltő mérkőzés győztes gólját a 15. percben Brassai lőtte tizenegyesből. Ezzel az FC Craiova a B. liga első csoportjának harmadik helyezettje lett és mint ilyen, bekerült az A. ligába. A II. csoportban Chisinauban a Ferro-email 6:1 arányban győzte le a helyi Makkabi csapatát.

KÖZGAZDASÁG

A részvények illetékezésének utolsó határideje: augusztus 1.

A repülőbélyegek és az illeték lerovásának módja

A Casa Fondului National al Aviatiei 1940. május 29-én kelt 6. számú rendelete intézkedik a részvénytársaságok és betéti részvénytársaságok részvényeinek repülőbélyegekkel való ellátása ügyében. Ismeretes ugyanis, hogy a bélyegtvörvény az ilyen részvényeket kivételnek tekinti az egy ezrelékes illeték alól és úgy rendelkezik, hogy ugyancsak a részvények, mint általában kereskedelmi társaságok által kibocsátott kötvények fix 2 lei repülőbélyeggel látandók el. Minthogy azonban a bélyegtvörvény nem írja elő, hogy milyen határidőben kell kinyomtatni a részvényeket és a kötvényeket, hanem csak azok illetékezéséről rendelkezik, másrésztől azonban a nemzeti repülőalap jogait biztosítani kívánja az esetre is, ha ezeket az értékpapírokat egyáltalában nem nyomtatták ki, ezért is az említett rendelet a következőket írja elő:

1. A részvénytársaságok és betéti részvénytársaságok részvényeit csupán a repülőbélyegtvörvény 3-ik cikkében említett módon kettős mobil repülőbélyegek felragasztásával lehet illetékezni. (Tehát úgy, mint a számlákat).

2. Ha a társaságok működési engedélyének vagy az alaptőke emelésének keltétől számított 6 hónap alatt a társaságok nem bocsátják ki a részvényeket, minden aláírt részvény után a 2 lei illetéket készpénzben kell lefizetni a Banca Nationala a repülőalap számlájára és később a kibocsátás alkalmával minden egyes részvényre rá kell nyomtat-

ni az illeték lefizetéséről kiállított vevény keltét és számát.

3. Az ugynevezett cumulatív címleteket is 2 lei-es illetékekkel kell ellátni minden egyes részvény után, melyeket ugyanazon címletek magukban foglalnak. (Ha tehát egyszerre több részvényről szóló címleteket bocsátanak ki, ezekre annyiszor 2 lei bélyegget kell leróni, ahány részvényről szól a címlet.)

4. Amennyiben a működési engedély keltétől vagy az alaptőke emelésétől számított 3 év alatt száraz pecséttel ellátott (incrustate) részvényeket a társaság nem bocsátja ki, a Banca Nationalához befizetett illetékek elévülnek, tehát a részvényeket újból illetékezni kell.

5. A régi részvények helyébe olyan új részvények kinyomtatása, amelyek valamilyen ellenjegyzést tartalmaznak, nem mentesít az új részvények illetékezésének kötelezettsége alól.

6. A 4. és 5. pontban említett rendelkezéseket alkalmazni kell a kereskedelmi társaságok által kibocsátott kötvényekre is.

7. Az illetékeknek a fentebbi szabályok szerint való le nem rovása a repülőbélyeg tvörvény ellen elkövetett kihágásnak minősül.

Azok a részvénytársaságok és betéti részvénytársaságok, amelyek a jelen rendeletnek a Hivatalos Lapban való közzétételéig az illetéket még le nem rótták, ezeket hírság nélkül 1940 augusztus 1-ig lefizetik be a Banca Nationala T. 118. számú számlájára.

Rendelet az ország tűzifaellátásának és a hadsereg búzaszükségletének ellátásáról

Ötezer vagon búzát vesz át az állam a termelőktől

Amint megírtuk, a szombati napon az ország összes prefektusai a belügyminisztériumban megbeszélést tartottak, amelynek nem annyira közigazgatási, hanem közigazgatási jellege volt. Cancicov nemzetgazdasági miniszter már akkor hangsúlyozta, hogy a közeljövőben a hadsereg tűzifa- és gabonaellátása tárgyában fontos rendeletek fognak megjelenni, amelyek biztosítják a szükségletek rendes kielégítését. Ezek a rendeletek a Monitorul Oficial 138. számában megjelentek.

A TŰZIFAELLÁTÁS BIZTOSÍTÁSA

Az egyik rendelet a tűzifa kitermelésére és a kitermelt tűzifa leszállítására vonatkozik. A jövőben minden tartományi főnökség mellett egy inspektori rangban levő erdőmérnök működik, aki a helyszínen irányítja a termelést. Ez a főtisztviselő mintegy katonai szolgálatot teljesít és a katonai büntetőtörvénykönyvnek van alávetve. A fatermelők tartoznak 10 napon belül a megyei erdészeti hivatalnak jelentést tenni a kitermelés helyzetéről. A megyei hatóság módosíthatja a kitermelési tervet akként, hogy a hadsereg, a hatóság és a lakosság tűzifaellátása hiányt ne szenvedjen. Ez a terv kötelező a vállalatokra és amennyiben azt nem hajtják végre, vagy valótlan bevallást tesznek, úgy az árellenőrzési törvény 28., 30., 31. és 32. szakaszában foglalt kihágások szankciója alá esnek.

A vágatási terv és a szállítás keresztülvitele végett a minisztérium lehetővé teszi a szükséges személyzetnek a katonai szolgálatból való elbocsátását, valamint a szekerek és állatoknak a rekvirálás alóli mentesülését. A vágatási terv ellenőrzése végett a megyei erdőhivatalok személyzetének számát emelik, a megyei prefektusok pedig megteszik a szükséges intézkedéseket a fuvarozási eszközök rekvirálására.

A tűzifakitermelő helyekkel szomszédos falvak lakói a helyhatóságok által kötelezhetők arra, hogy közmunkát végezzenek és a vasútállomásra való szállításhoz szükséges eszközöket rendelkezésre bocsátják. E célból a községek napibér melletti kollektív munkaszerveződést kötnek. A napszám a teljesített munka minősége és a helyi napszám szerint alakul. Munka-konfliktus esetén a megyei munkafelügyelőség dönt. A kollektív szerződések megkötéséig azok

a munkabérek érvényesek, amelyeket a közigazgatási hatóság megállapít. Ha a kitermelési helyhez legközelebbi községben nincsen elegendő munka, akkor a megyei prefektus kérésére más erdős vidékekről hívhatnak be megfelelő munkásokat és pedig elsősorban onnan, ahol kevesebb ember teljesít katonai szolgálatot.

A BŰZAMENNYISÉG REKVIRÁLÁSA

A nemzetgazdasági miniszter másik rendelete elsősorban megállapítja azt a gabonamennyiséget, amelyet a gabonafelesleggel rendelkező megyék a hadsereg szükségletére tartoznak bocsátani. Az 5000 vagon búzaszükségletből Temes megye 600 vagon búzát bocsát a hadsereg szükségletére.

Ezen mennyiség fedezése végett a nemzetgazdasági miniszter zárlat alá veszi a készleteket és a megyei prefektusok június 27-ig megszervezik az egyes állomásokon a gyűjtőhelyeket és ugyanezen a napon közlik a vasúti állomás-főnökökkel az átvétel időpontját. Egy vagon búza átvételi ára 54 ezer lei a vasúti állomás 75 hektoliteres fajsúlyban, 3 százalékos tisztaságú árura. Az átlagtisztaságtól való eltérés százalékos emelkedését, illetve oszlokkéntését vonja maga után.

A hadügyminisztérium szervei teljesítik az átvételt és a fizetést az átvételnél teljesítik. A vasút köteles a kidolgozott terv szerint kellő vagonokat rendelkezésre bocsátani.

— Egy hónappal meghosszabbították a behozatall engedély nélküli árúk elvámolási idejét. Megírtuk, hogy a külkereskedelmi miniszter rendelete alapján a május 30-ig importengedély nélkül beérkezett árúk elvámolhatók a behozatall engedély beadása nélkül is, amely esetben a három ezrelékes importilleték a vámhivatalnál fizetendő. A rendelet az elvámolási határidőt június 25-én állapította, amelyet a külkereskedelmi miniszter most július 25-ig meghosszabbított. Az erről szóló rendelet hangsúlyozza, hogy ezt a kedvezményt a rendkívüli idő miatt engedélyezte a kormány és hasonló eset megismétlődni nem fog. Eppen ezért a külkereskedelmi miniszter figyelmezteti az importőröket, hogy csak importengedélyek birtokában hozzanak be árut a külföldről.

A TERMÉSZET ÉLETE

Az erdő banditái

(Folytatás.)

A tikkasztó meleg augusztusi délutánra néhez, sötét felhők ereszkednek nyugat felől. Nyomasztó meleg uralja a havasi legelők fenyőerdővel koszorúzott táját, ahol a legelésző meddő gulyát a bagócs-legyek kíméletlen tolokodásai elől a pásztor alig tudja féken tartani attól, hogy szét ne fussanak a borovi fenyőbokroktól benőtt fennsík összevisszaságában. A pásztor nyakörves erős komondorai is eltűntek most a helyükről valamelyik bokor sötét aljába, ahol a vérszipolyozó legyek támadásainak nincsenek úgy kitéve.

Az időváltozás előjeleit jól ismerő öreg pásztor odakiált a bojtárnak: el ne aludj Andris! — nehogy valamelyik tapasztalatlan növendék barom kiváljon a gulyából azért, hogy a legyek zaklatása elől elrejtse magát egy bokorba. Tavaly is azért kellett megfizetnünk Kelemen Zsigabá két éves üszőjét, mert az is elbújt a legyek elől egy bokor sűrűjébe s ott ütötte le az a nagy, szürke medve, amelyik a Csapó-bércen tanyázik. Azt hiszem, hogy zivatart kapunk még ma, jó volna, ha a karám felé terelnék a jószagot, nehogy a hirtelen beálló viharban megcsúfoljon az a bestia állat bennünket, mert az is az ilyen időt szokta kiválasztani a könnyű zsákmány szerzésére. Ilyen viharos időben mindig itt settenkedik a nyáj körül, jaj annak a baromnak, amelyik elmarad, vagy kiválik a nyáj közül egy-egy jobb falat fű kedvéért, a többi társaitól. Azt menten leüti a medve, vagy olyan útvesszőbe tereli áldozatát, ahonnan többé nincs visszatérés, ott azután gyorsan végez vele. Az a medve, amelyik egyszer a vért megkóstolta, érti annak a módját, hogy hogyan jusson újra hozzá.

Más. Beállt az est a hóval borított tájra, ahol a csipős északnyugati szél sikoltva hordja a sűrű, apró pelyhekben aláhulló havat az utas arcába. A cudar téli idő elől még a nagy bundájú házörző eb is enyhe helyre húzódott. Igazi, farkasnak kedvező idő, mert az ilyen idő legalkalmasabb arra, hogy könnyű szerrel kivehesse a dézsmát abból a juhnyájából, amelyet a nyáron annyiszor meglopott a legelőn. A kegyetlen téli szelet zizegő, éles zúgással adja le a szemerkéfenyőerdő a hegyhátat szegélyező bükkös erdőnek, ahol a fenyőerdő sikoltva zizegő zúgása fé-

lemetes, bőgés szerű hangba megy át. Mert más a zaja a kopasz hegytető viharának és másként zúg a lucfenyő-erdő. Élesebben süvít a szél az erdei fenyő birodalmában, mint a karcsú bükkfaerdő magas koronái fölött.

Az erdei legelőkről leszorult juhnyáját magas karámkerítés védi téli szállásukon. A gazda komondorai is enyhébb helyre húzódtak az ilyen kegyetlen téli időben. Sötétséggel párosult viharos téli éj van. Az erdő vadjainak életöztöne megsokszorozósa működnek, az időjárásban beállt változás miatt, hogy létüket fenntarthassák. Lecsendesül a falu lármája, elsötétül minden ablak, az az egy-két ebugatás is, ami hallik még, holmi kényyszerű, álmos ugatása az elbújt kувasznak. A sötét, havas éjszakát már csak a rohanó szél bőgése tölti be. Két szürke állat jelenik meg az erdőszél egy magasabb pontján, ahonnan kémlelve figyelik a tájat. Egyik alak a társától elválva óvatosan somfordál a falu szélén levő juhtanya irányába. Útja a szél irányába vezet, azért, hogy előbb észrevettesse magát az őrző ebekkel. A karám lakói mit sem sejtve kérődznek fekhelyükön, amidőn egyik eb vész ugatással jelzi társainak a veszedelmet. A vad ugatás elől a jövevény menekül, maga után csalja az ebeket, azért, hogy a másik társa nyugodtabban végezhesse öldöklő munkáját, ami már a lármát megkerülve, a karámba is dobta magát, hogy gyilkos vágyai kielégítése után egy juhhal a szájában kiugorjon a karámból és tovább álljon, hogy elmenekült társával újra összejöjve, a zsákmányt elfogyasszák. Holdvilágos őszi éjszakában rügyeket legelészik az őzcsalád az erdő tisztás bokrai között. Bent, az erdő mélyén, egy fa ágán meglapulva, lélegzetét visszafojtva figyel, hallgat az éhes hiúz. Fülpamacsai segítségével, mint a rádióantenna, nagy távolságról felfogja áldozata mozgásának zaját, majd nesztlenül belopja, legtöbbször az összefüggő erdő fáiak koronái között és prédáját a magasból biztos ugrással megkeríti. Vérengző útját végzi a nyest a fenyvesek magas régiójában és a sziklás hegyvornok zergelakta helyein. A fáradhatatlan kis nyest, a szakadékos völgyek, széltől kidöntött fás oldalak vérengző hóhéra, az imént ugratott ki egy pihenő mókust mohával bélelt meleg fészékéből. De részen van a mezei görény is és a fehér kontósi hermelin is életerően, hogy az éj leple alatt rendet tartsanak ott, ahová a természet nagyobb testű rendőrei nem férkőzhetnek.

Bíró Pál
Kivonat a szerző „Vadásztudományok“ című kiadás alatt álló művéből.

— Azt mondta nekem bátyám, Alfréd, hogy délben hozzak üzenetet tőled James hadnagy részére.

Nem térhettem ki a válaszolás elől. Ha miattam öngyilkos lenne James hadnagy, egész életemben gyötörne a bűnvád. Sohasem volna egyetlen nyugodt percem sem.

Francia nyelvtan volt az utolsó óra. Már közelgett a cseppet, amely az óra végét jelzi, mikor francia könyvem egyik oldalának margójára ceruzával ennyit írtam:

— Yes.
Többet nem akartam írni. Gondoltam ez elég lesz. Ebből megtud mindent. A könyvlap egy darabkáját letéptem. A zsebembe tettem. Aztán megint előszedtem és vigyázva, nehogy a tanárnő észrevegye, odabiggyesztettem még egy L betűt is. Nem akartam a nevemet teljesen aláírni. Gondoltam, ha ezse van a hadnagnak, tudni fogja, hogy az L Liane-t jelent.

Nemsokára tényleg cseppetek.
A lányok sietve kapkodták össze tanszereiket, hogy azokat a társalgóba vigyék és azután az ebédelőbe siessenek. A bejáró növendékek is csomagoltak és a ruhatárba futottak, hogy felső kabátjukat és kalapjukat magukra vegyék és hazamenjenek.

Rosalie után siettem és a folyosó egyik sarkába vontam, ahol pár percig veszély nélkül együtt lehettünk.

— Rosalie, — lihegtem — nagy szíveségre kérlek.

— Igen, tudom. El kell vinnem a leveledet James számára.

— Nem is levél, csupán kis cédula. De esküdj meg, kérlek, hogy nem olvasod el és mielőtt a bátyádnak adod továbbításra, borítékba teszed és azt leragasztod.

— Megbízhatok bennem. Nem fogom megnézni, hogy mit írtál. Elhiheted.

— Esküszöl?
— Esküszöm, — mondta ünnepélyes hangon és a kezét a szívére szorította.

Körülnéztem és aztán villámgyors mozdulattal Rosalie kezébe tettem a cédulát.

Rosalie ugyanolyan hirtelenséggel a ruhája zsebébe rejtette azt.

Aztán megcsókoltuk egymást és elváltunk.

(=) A hivatalos devizaárfolyamok. A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai a következők: (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti) 107% felárral: angol font 851.80—877.37, dollár 211.65—217.97, svájci frank 47.40—48.85, palesztinai font 852.84—878.40, egyiptomi font 873.54—899.78. Devizák 38% felárral: angol font 567.87—584.91, svájci frank 31.61—32.57, francia frank 3.24—3.31, márka 49—50, olasz líra 7.17, (felár nélkül) pengő 26.50—27, (felár nélkül) cseh korona 4.68—4.77, dinár 2.89—3.05 (felár nélkül) török líra 83.92—92.

(=) A bányai gabonaárak. A temesvári piacon a gabonaárak a következők: búza 610, tengeri 520, zab 620, tökmag 1500, napraforgómag 900 lei százkilónként. Kamilla-tea 46 lei kilónként. A piac csendes, üzletkötés alig van.

= JULIUS 13-IG VÁLTHATÓK KI AZ ARUK A VÁMHIVATALOKNÁL. Bucurestiből jelentik: A külkereskedelmi minisztérium újabb intézkedésével július 13-ig meghosszabbította a vámhivatalokhoz érkező áruk kiváltásának határidejét.

= Jubiláris aranypénzt vernek. A Hivatalos Lapban törvényrendelet jelent meg, mely felhatalmazza a pénzügyminisztert, hogy jubiláris aranypénzt veressen. Háromféle ilyen aranypénz kerül forgalomba: 20 és 100 leies érmek és ugynevezett sárga aranyból készült érem, névérték nélkül, mert az arany mindenkori paritása szerint szabják meg értékét. Az új aranypénzek mennyiségét minisztertanácsi határozattal állapítják meg. A vegyi összetétel 900 ezrelék arany és 100 ezrelék réz lesz.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJSZAKAI SZOLGALATA:

Csütörtökön, június 20-án a következő gyógyszer-táranak éjszakai szolgálatot:

Belvárosban az Alba Iulia utcában levő Kun gyógyszer-tár.

Gyárvárosban a Traian téren levő Kigyó gyógyszer-tár.

Erzsébetvárosban a Miron Costin ucca sarkán levő Merker gyógyszer-tár.

Józsefvárosban a Preyer utcában levő Ungváry gyógyszer-tár.

Mehalában a Corvin gyógyszer-tár és Újklodán Panajoth Ernő gyógyszer-tára állandó éjszakai szolgálatot tartanak.

Ma estefelé ismét sétára vittek minket. A cukrászda ajtaja előtt ott állott James Oliver.

Köszönt. Az arca sugárzott, mintha diadalmas hadvezér lett volna, aki most tért haza győzelmes csatából.

Ebből megtudtam, hogy a levélkémet már megkapta és örül annak.

9.

Bath, 1836. december 26.

Karácsony előtt való napon nagy öröm ért. Megjött az apám, akit már hónapok óta nem láttam.

Amióta anyám halála után Montroseban eladtam a családi házunkat, Liverpoolban rendezett be magának állandó lakást. Ott is azonban éppen olyan keveset tartózkodott, sőt még kevesebbet, mint annak idején Montroseban. És ha hivatalos dolgait elintézte a hajóstársaságnál, amelynek székhelye szintén Liverpool volt, mindig eljött néhány napra Bathba és olyankor szállodában lakott. Elhalmozott ajándékokkal. Azonban minél nagyobbra nőttem, annál kevesebb játékot hozott, hanem mindig több és több olyan dolgot, aminek fiatal hölgyek — így mondotta — örülni tudnak.

Karácsonykor is eljött.

Az ünnep első napján együtt voltunk a templomban, aztán megebédeltünk szállodája éttermében, délután sétáltunk, majd visszakísért az intézetbe.

A második karácsonyi nap ugyanígy telt el csak azzal a taldalékkal, hogy a délutáni séta után uzsonnázni térünk be a Kattery-cukrászdába.

Az én ötletem volt az uzsonna és ott meglátom James Olivert, akivel — miután igennel válaszoltam szerelmi vallomására Rosalie útján állandóan leveleztem.

Mondom, én akartam a cukrászdába menni. De bár ne jutott volna eszembe, mert nagy baj lett belőle.

Alig fogtunk neki az uzsonnának, amikor nyílt az ajtó és azon belépett James Oliver hadnagy.

Amikor engem meglátott, barátságosan köszönt. A köszönést viszonztam.

(Folytatjuk)

TRÓNUSDÖNTŐ BALETTCIPIŐ

A Déli Hírlap eredeti regénye.

Írta: KUN-BÁN ANDRIS

Amikor tegnap az intézeti séta során a megszórt helyen, a cukrászda előtt megláttam és szokása szerint tisztelettel köszönt, bal kezét erősen rászorította a kard markolatára és ugyanakkor kardjával megzörgette a kövezetet, nyilván azért, hogy felhívja figyelmemet fényes oldalfejtőjére.

A pillantásában azonban megint ott volt a már megszokott kérdés.

Azért tehát ismét gyorsan elkaptam róla a szemem.

Azonban ugylátszik már nagyon türelmetlen, mert Bruce Rosalie közvetítésével ma megint levelet kaptam tőle.

Ezt a levelet is idejegyzem a naplómba, mint az előző kettőt. Így szól:

— Imádot Liane! Könyörgöm, ne úzzon engem a kétségbeesésbe. Könyörgöm, válaszoljon. Elutasít, vagy meghallgat? Ha elutasít, akkor új és fényes kardom nem az ellenség vérében kapja meg a keresztelőt, hanem a magaméban, mert keresztül döföm vele saját szívemet. Ha nem válaszol, akkor az anyyi, mintha kikoszarzna, és abban az esetben is ugyanilyen módon végzek magammal. Miss Rosalie reggel viszi magának ezt a levelet. Esedezem, délből küldje el vele a választ. Magától függ, hogy ma este még az élők sorában leszek-e vagy sem. Oliver.

Borzalmas lelki vívódásokon mentem keresztül ennek a kurta levélnek az elolvasása után.

Egész délelőtt nem figyeltem az előadásra és az a szerencsétlenség is ért, hogy két tantárgyból is felhívtak felelésre és nem tudtam egyetlen kukkot sem, ami még sohasem történt velem. Meg is pirogattak tanárain.

Az utolsó óra megkezdése előtt Rosalie a fülembe súgta:

Rádió

OSZTÖRTÖK, JÚNIUS 20.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti.

12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Hanglemezek. 13: Francia szononékesek hanglemeze. 13.20: Időjelzés, előadások, művészeti és kulturális hírek, sport. 13.30: A rádió zenekara. 14: Rádió ujság. 14.20: A rádió zenekara folytatja műsorát. 15: Rádió hírek, különféle közlemények. Radio Romania. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.01: Tudományos krónika. 19.16: Keringők hanglemeze. 19.50: Magyar nyelvű hírek. Radio Romania és Radio Bucuresti. 20: Előadás. 20.20: Keleti zene hanglemeze. 20.45: Rádió ujság. 21.05: Francia szimfonikus zene hanglemeze. 22.10: Rádió ujság, sport. 22.30: Dumitrescu Tassia zongorázik. 22.55: Nagy énekesek hanglemeze. 23.15: Szláv négyes hanglemeze. 23.45: Francia, német, angol és olasz nyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.40: Torna. 8: Hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 12.10: Nemzetközi vízjelző szolgálat. 13: Időjárásjelentés. 13.10: Weidinger László szalonzeneke. 13.40: Hírek. 13.50: Hangképek a tiszafüredi új öntöző rendszer szivattyútelepének megnyitására. 14.20: Időjelzés, időjárás és vizállásjelentés. 14.30: Lengyel Károly magyar nótákat énekel, kíséri Csor-

ba Gyula cigányzenekara. 15.30: Hírek. 17.15: Ruszin hallgatóknak. 17.45: Időjelzés, időjárás jelentés, hírek. 18.15: Hősök az aranyhomokon, előadás. 18.40: Toki—Horváth Gyula cigányzenekara. Közben 19: Egészségügyi kalendárium, előadás. 19.45: A Földközi tenger foglya, előadás. 20.15: Hírek. 21.35: A Nemzeti Zenede évzáró ünnepélyének ismertetése. 21.40: A Nemzeti Zenede évzáró ünnepélyének közvetítése. 22.40: Hírek, időjárásjelentés. 23.10: A rádió szalonzeneke. 24: Hírek idegen nyelveken. 24.25: Hanglemezek. 1.05: Hírek.

Budapest II. 13.45: Weidinger Ede szalonzeneke. 17.15: Szórakoztató hanglemezek. 19.45: Hanglemezek. 20.30: A legveszélyesebb olasz vulkán, előadás. 21: Hírek. 21.25: Tánclemezek. 22.20: Éjszakai kigyóvadászat, felolvasás. 22.50: Időjárásjelentés. Majd a Nemzeti Zenede évzáró ünnepélyének közvetítése.

PÉNTEK, JÚNIUS 21.

Bucuresti. Rádió Románia és Rádió Bucuresti. 12.00: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Hanglemezek. 13: Hanglemezek. 13.20: Időjelzés, előadások, művészeti és kulturális hírek, sport. 13.30: Tandin Costica zenekara. 14: Rádió ujság. 14.20: A Tandin zenekar folytatja hangversenyét. 15: Rádióhírek, különféle közlemények. Rádió Romania. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.01: Műszaki posta. 19.16: Francia egyházi zene hanglemeze. 19.50: Magyar nyelvű hírek. Radio Romania és Radio Bucu-

resti. 20: Előadás. 20.20: XVIII. századbeli Francia zene hanglemeze. 20.45: Rádió ujság. 21.05: Strauss Richard: Rózsalovag című 3 felvonásos dalművének közvetítése hanglemeze. Az első szünetben (21.45—21.50:) sport. A második szünetben (22.15—22.30:) rádió ujság. 23.10: Szórakoztató hanglemezek. 23.45: Francia, német, angol és olasz nyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.40: Torna. 8: Hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 12.10: Nemzetközi vízjelző szolgálat. 13: Időjárásjelentés. 13.10: Az első honvédegyalozezred zenekara. Közben 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás és vizállásjelentés. 14.30: A Magyar Revü Tánczenekar. 15.30: Hírek. 17.15: Kép és hangadászat Afrikában, előadás. Utána ifjúsági közlemények. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18.15: Csóka Béla énekel. Zongorán kíséri Rieger Tibor dr. 18.40: A magyar könyvnyomtatás hősei, felolvasás. 19.10: A rádió szalonzeneke. Közben 19.35: Sportközlemények. 20.15: Hírek. 20.25: Hanglemezek. 20.50: Faluzó színészek Erdélyben, előadás. 21.50: Amiről mindenki beszél. 22.15: Tánclemezek. 22.40: Hírek, időjárásjelentés, 23.10: A második honvédegyalozezred zenekara. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Kurina Simi cigányzenekara. 1. 05: Hírek.

Budapest II. 20.30: A magyar ipar uttörői, előadás. 21: Hírek. 21.35: Friss Antal gondolkázik. 21.50: Hogyan fedezték fel a mffbenzint, előadás. 22.20: Közvetítés az EMKE kávéházából. 23: Időjárásjelentés.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az apróhirdetések díja előre fizetendő

Allást keres

Bejárónő rendes, megbízható, azonnalra állást keres. IV., Olanescu 3. 994

Irodakaritást, mosást, vasalást vállalok. Munkás-telep Str. Batania 47. 1101

Lakás

Kiadó július 1-re szépen bútorozott lépcsőházi bejárati szoba elő- és fürdőszobával, központi fekvésű villában I., Str. Milano 8. földszint. 1080

2 és 4 szobás lakások és üzlethelyiség azonnalra kiadó. I., Eminescu 5. 1081

Modern háromszobás földszintes lakás augusztus 1-re kiadó. III., Str. Feldioara 5. 1083

Kétszobás modern lakást keres idősebb házaspár augusztus 1-re, csak I., III., vagy IV. kerületben. Ajánlatok „Gyárigazgató” jellegre a kiadóba kéretnek. 1084

Július 1-re kiadó 2 szoba, fürdőszoba, előszoba (parkett) Belváros General Doda 1. alkalmas irodának is. Érdeklődni Dr. Nicolae Marina ügyvédi irodájában Str. Mercy 1. d. u. 5—7 óráig. 1082

Adas-vétel

Eladó Kardos-telepen telekkönyvezett ház és telek. Bővebbet Colonia Kardos Str. III. 257. a tulajdonosnál. 1005

Családi ház az Erzsébetváros csendes részén eladó, 4 szoba, hall és mellékkegyiségek. Bővebbet Str. Memorandului 61. 1100

Jókarban lévő háromnegyedes zongora, vagy pianó megvételre kerestetik. Ajánlatok a kiadóba „Mozart” jellegre kéretnek. 1085

Dura elem I.-t 15! Super elem patent 15 lei. Cristal elem 14 lei. Rádióhallgatóknak engedmény. Veszek: használt kerékpárt, varrógépet és gyermekocsit „Motorica” Arad. 214

Nyirő József: Uz Bence

Megjelenik folytatásokban, minden szombaton egy-egy füzet

Egy füzet ára 4 lej

Kapható minden ujságelárusító helyen

és Temesvárott a Déli Hírlap kézbesítőinél.

Különféle

Fehérnemű javítást, harisnya stopolást házon és házon kívül, esetleg irodakaritást is vállalok. I., Str. Marasesti 12. 1027

Mindazoknak, akik felejthetetlen hűgom

Szeifert Sarolta

elhunyta alkalmából részvételekkel fájdalmamat enyhíteni igyekeztek, ravatalára virágokat helyeztek és utolsó útjára elkísérték, ezúton mondok őszinte köszönetet.

Szeifert Irén

Halászlé cikkek

nagy választékban legolcsóbban

HESS Rudolf-nál

Temesvár IV., I. Bratianu-u. 17., a Corso-mozi mellett. Nyitva 8-1 és 3-6 óráig. Veszünk és cserélünk használt halászlé cikkek.

Tartós hullám

a legmodernebb készülékkel és gép nélkül

Waltrich

fodrász

II., Traian-tér 8. szám, a hatos villamos megállójánál